

L'ILLA

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 71 | TARDOR 2017 | 1€

DOSSIER:

Emociona't, una experiència de lectura

PERFIL:

Manuel Molins

ENTREVISTES:

**Joan Canela i Jordi Colonques
Jordi Sebastià**

REPORTATGES:

**Àlbums il·lustrats per a llegir a la vora del foc
Nou llibre-DVD de Dani Miquel**

EL RETROVISOR:

Fuster i els aforismes

**Emociona't
amb la lectura**

«EMOCIONA'T», UN BON ESLÒGAN

Josep Antoni Fluixà ■

«Emociona't» és, sens dubte, un bon eslògan per a qualsevol campanya publicitària. «Emociona't», per exemple, en la defensa dels drets humans, o del medi ambient, o a l'hora de viure la igualtat de gènere... «Emociona't» també com a consumidor i tria un bon vi per a beure, o una bona pel·lícula per a distraure't. I, en conseqüència, és un bon eslògan per a encapçalar una campanya d'animació a la lectura com la que Edicions Bromera ha dissenyat amb l'objectiu de fer de l'acte de llegir una experiència d'aprenentatge per a l'alumnat i el professorat. Un objectiu que pretén aconseguir amb la incorporació de metodologies innovadores i de recursos tecnològics com ara l'ús d'un canal de vídeos amb recomanacions lectores fetes per bibliotubers, obert també a la participació de qualsevol lector.

De fet, «Emociona't» és un bon eslògan per a la vida, per a les nostres relacions personals i per al nostre treball. Sense aquesta actitud positiva que ens fa implicar-nos en tot allò que fem i que sentim, difícilment aconseguirem evolucionar i millorar dia a dia. No emocionar-se implica indiferència i frustració, insatisfacció i rutina... I, en definitiva, infelicitat. «Emocionar-se» n'és l'únic antídote. I això ho saben ben bé els bons professionals de qualsevol matèria: la medicina, l'art, la mecànica, l'arquitectura, la gastronomia, l'esport, l'administració, la política...

Per això és necessària també l'emoció en la docència. No es pot entendre l'educació sense la implicació activa i entusiasta del professorat. Del professorat en general i del professorat de llengua en particular. Ensenyar una llengua ha de ser alguna cosa més que classificar paraules, aprendre normes ortogràfiques o analitzar oracions. Aprendre llengua ha de ser aprendre a estimar-la, a usar-la amb correcció i claredat,

a llegir-la i a escriure-la amb devoció i, si és possible, amb creativitat.

En aquest sentit, els mestres hem d'utilitzar tots els recursos a l'abast per a ensenyar llengua d'una manera significativa i lúdica. Hem d'aconseguir que el nostre alumnat s'emocione estudiant, sobretot, una llengua com la nostra, una llengua minoritzada. Per sort, cada vegada disposem de més possibilitats. Ara podem usar la lletra dels nostres grups musicals per a interpretar metàfores i comparacions, per a debatre'n el contingut. Podem usar la presència de la nostra llengua en Internet per a llegir i comentar notícies i articles d'opinió. I podem llegir textos teatrals per a infants, com ara *L'univers* de Manuel Molins i *Per sis granets de magrana!* d'Anna Ballester, o per a joves, com *Entretindre i no tindre* de Roberto García, per parlar només d'obres molt recents. I, com és lògic, representar-les, amb la complicitat i amb la passió que necessitem també per a viure.

SUMARI

- 3 Perfil**
Manuel Molins
Emília Bolinches
- 4 L'opinió de la crítica**
- 5 El teatre que ens fa créixer**
Clàudia Campos Troncoso
- 6 Flaixos**
- 9 Qüestionari**
Jordi Sebastià
Violeta Tena
- 10 Entrevista**
Joan Canela i
Jordi Colonques
Xavier Aliaga
- 12 Extracte**
'És complicat'
- 13 Llegir, cantar, ballar i gaudir amb el cantacançons més nostre**
Mireia Capsir
- 15 Dossier: Emociona't, una experiència de lectura**
Marta Meneu
Sandra Capsir
- 20 Quaderns d'animació lectora**
Contes a la inversa que estimulen la curiositat
Cristina Martínez
- 21 Una mirada endins**
M. Àngels Francés Díez
- 22 Una Sherlock Holmes de metre i mig**
Mariló Àlvarez
- 23 Al caliu dels àlbums il·lustrats**
Clara Berenguer
- 24 XXIX Premis Literaris Ciutat d'Alzira: una nit d'emocions**
- 25 Ressenyes**
- 29 El retrovisor LIJ**
Gulliver sense edat
Eva Terol Trenzano
- 30 El retrovisor**
Aforismes de Fuster: píndoles d'enginy sense caducitat
Júlia Esteve
- 31 Premi Llegir «Llibretat»**
Dídac Botella i Mestres

Aquest número arriba carregat d'idees que ens ajudaran a regalar i a viure emocions aquest Nadal. Us convidem a descobrir lectures engrescadores com, per a infants, el llibre-DVD *Cantem amb Dani Miquel* i els àlbums il·lustrats plens de neu que protagonitzen un dels reportatges; per a joves, la novel·la que acaba de publicar Vicent Dasí plena de màgia, fantasia i misteri; i per a adults, els nous títols de Pasqual Alapont, Urbà Lozano i Erri De Luca, entre altres. A més, parlem amb Jordi Sebastià sobre Europa i amb Joan Canela i Jordi Colonques sobre *Napalm*, una novel·la que garanteix sensacions fortes. Coneixerem millor Manuel Molins, nom clau en el món del teatre, i recordarem Joan Fuster i Jonathan Swift a propòsit d'efemèrides literàries.

Però a més de llibres concrets i èpoques de l'any determinades, en aquesta revista us convidem a gaudir les lectures. Per això dediquem el dossier a Emociona't, el nou projecte de foment de la lectura de Bromera, l'objectiu del qual és implicar el professorat, l'alumnat i les famílies, amb un fum de recursos que aposten per les noves tecnologies sense deixar de banda el treball fet fins ara, que ha convertit Bromera en un referent de la lectura en valencià per a infants i joves. Siguen o no novetat, siguen un regal de Nadal o un préstec ordinari de la biblioteca, la nostra invitació és clara: vivim els llibres, emocionem-nos amb les lectures.

Manuel Molins, *L'univers* sempre en moviment

L'univers
Manuel Molins
Bromera, 2017

Emília Bolinches ■

Quan em van preguntar si faria un perfil de Manuel Molins condensat en només una pàgina d'aquesta revista, vaig dir sense dubtar que sí. Era una bona oportunitat per a no fer un repàs a l'ús de la seua trajectòria. Per tant, com a periodista, comence pel final, la nit del 28 d'octubre, quan Manuel Molins, en la 46a edició dels Premis Octubre, va rebre el recuperat premi de teatre Pere Capellà per *Ratzinger Papa 265*, probablement, l'obra més dura i extrema de les escrites fins ara. Eixe és un Manuel Molins, on denuncia sense pal·liatius els delictes de la poderosa i depredadora casta religiosa. Però si seguim la seua trajectòria professional al revés del que és habitual, ens trobem amb la publicació per Edicions Bromera de *L'univers*, un llibre de teatre per a lectors i lectores a partir d'11 anys. Aquest és un altre Manuel Molins, on apareix solapada a la teatral la seua vocació d'educador modern, que aporta al teatre la imaginació futurista, la màgia seductora i la diversió vital tan necessària si es vol enganxar els i les joves actuals.

Un creador polièdric

Entre l'un i l'altre Molins dels extrems n'hi ha més. Molts més, perquè estem davant d'un creador polièdric que no cristal·litza mai en un tema ni en una tendència ni en un desig. Al contrari, passa com un bòlid d'un món al següent sense acomodar-se mai a cap situació.

I així, quan apareix una nova obra publicada o escenografiada, no està

mai on se l'espera. Està on ell vol estar i sempre vol estar, amb determinació, en un nou punt, inventant, elucubrant, assajant, investigant, provant, imagi-

En *L'univers* apareix solapada a la vocació teatral de Manuel Molins la d'educador modern, que aporta al teatre la imaginació futurista, la màgia seductora i la diversió vital tan necessària

nant, experimentant. Només ell deu saber els cops que s'ha pegat o li han pegat. Coneixem la seua formació, els premis que ha obtingut, les moltes obres que ha escrit, les que ha escenificat, les més celebrades i les més infames. Perquè és un home de teatre que ha experimentat totes les facetes escèniques: com a autor, actor, director, adaptador de textos, escenificador i escriptor. Un home de teatre del seu temps, atent a tot el que preocupa el seu País i compromés amb aquest.

L'univers de les seues inquietuds

Eixes preocupacions actuals també les trasllada als menuts en *L'univers*: el debat de la veritat-mentida, els interrogants que l'uni-

vers planteja a la ciència, la valoració de l'amistat i de la família, el fracàs i l'èxit... I aspectes pràctics: la gravitació com una força interior de l'espai, i el temps com l'atracció/interacció entre les persones, la necessitat de buscar la llum i l'energia del nostre interior, d'aconseguir que el món funcione millor, o la fantasia i el treball com una parella inseparable. I per acabar, les propostes escèniques perquè els adolescents puguin fer teatre amb uns pocs però valuosos consells: «Trebal·leu en equip, compartint les idees i consensuant les decisions».

© PRATSI CAMPS

© Pere Fuster

L'ILLA
REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 71 | TARDOR 2017

L'illa és una publicació d'Edicions Bromera, coordinada per Josep A. Fluixà i dirigida per Marta Estrelles.

Col·laboradors

Xavier Aliaga, Mariló Álvarez, Clara Berenguer, Emília Bolinches, Carol Borràs, Dídac Botella i Mestres, Clàudia Campos Troncoso, Mireia Capsir, Sandra Capsir, Pep Castellano, Júlia Esteve, Alba Fluixà, M. Àngels Francés Díez, Cristina Martínez, Marta Meneu, Violeta Tena i Eva Terol Trenzano.

Correcció lingüística

David Morell

Coodinació tècnica

Xavier Tortosa

Disseny gràfic

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Eva Bueno, Pere Fuster i Susana Fraguas

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com
illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

33.000 exemplars

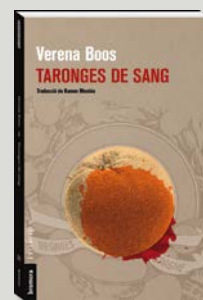
ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'illa autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

«Si bé és cert que una boirina silenciosa continua envoltant la narrativa històrica, afortunadament les fissures comencen a obrir-se arreu. *Taronges de sang* és una d'aquestes esquerdes, que, paradoxalment, brota des d'Alemanya.»

CARLA MAYOL GÜELL, *Núvol*
Juny de 2017

«Poques vegades la violència de gènere ha trobat una expressió tan emotiva, des d'una mirada tan tendra, amb una tan delicada manifestació.»

MIQUEL RAYÓ, *Diario de Mallorca*
Novembre de 2017

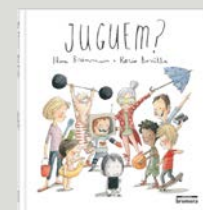
«Lluny de ser un pamflet feminista, *La noia del club* és un recordatori de tot el que les dones van aconseguir fer en aquells anys, i que després es va perdre amb la Guerra Civil.»

MAITE RICART, *El Mundo* (Suplement *Tendències*)
Juliol de 2017

«Impressionant Rocio Bonilla! Un treball excel·lent amb unes il·lustracions que fan vindre ganes d'entrar dins de la pàgina per a viure-les! Un conte sense edat, que ens va fenomenal als adults per a tindre present la importància del joc.»

LAURA, de *La Cuentería Respetuosa*
Juliol de 2017

«Un llibre que hauria de formar part de les lectures habituals en un marc escolar i que es podria utilitzar a les biblioteques com a recurs per a iniciar el públic petit en la poesia.»

MARTA LUNA, *Faristol*
Octubre de 2017

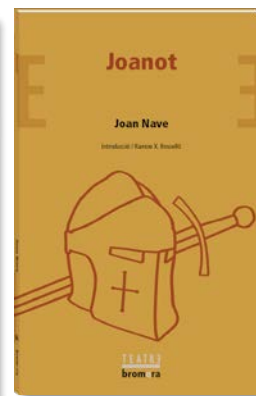
El teatre que ens fa créixer

Prou de nades!
Dídac Botella
Bromera, 2017

Per sis granets de magrana!
Anna Ballester
Bromera, 2017

Joanot
Joan Nave
Bromera, 2017

La inclusió del teatre en edats escolars és molt important per tal que, des dels primers cursos de les etapes educatives fins al final, els alumnes descobrisquen aquest gènere que ha emocionat generacions i generacions d'espectadors al llarg de la història de la humanitat, però que ha anat perdent protagonisme en la vida de molts infants i joves, relegat especialment pel cinema, els canals de televisió temàtics, les xarxes socials i altres formes d'oci lligades a les noves tecnologies. No obstant això, des d'Edicions Bromera són conscients del potencial pedagògic del teatre i per aquest motiu, al llarg de la seua trajectòria, l'editorial ha apostat pel gènere a través de la col·lecció «Bromera Teatre» i –pensada per a arribar al públic infantil i juvenil– també de «Micalet Teatre».

Les apostes infantils

Com a mostra, les tan interessants noves propostes –i per a tot tipus de públics escolars, des dels 10 anys fins al Batxillerat– que podem trobar a partir d'ara a les llibreries. En aquest sentit, comencem parlant de *Prou de nades!*, un recull d'irònics esquetxos a partir de 10 anys on apareixen un fum de personatges nadalencs. Dídac Botella, autor de l'obra publicada en la col·lecció «Micalet Teatre», busca a través de la sàtira una reflexió sobre l'ambient consumista en què s'han convertit les festes nadalenques. Amb l'objectiu de fer reflexionar els lectors i lectores joves, l'autor torna a la col·lecció on ja va publicar amb èxit l'obra *L'illa... del Teatre!*, Premi de Teatre Infantil Xaro Vidal Ciutat de Carcaixent.

Una altra aposta (en aquest cas a partir de 12 anys) és *Per sis granets de magrana!*, també de la col·lecció «Micalet Teatre». En aquesta obra teatral de la valenciana Anna Ballester es representa el mite de l'origen de les estacions de l'any. Sens dubte, es tracta d'una història fantàstica que transportarà el públic juvenil a l'antiga Grècia a través dels seus éssers mitològics. Tot i que modernitzat, aquest relat evoca els contes antics sobre els habitants de l'Olimp i les aventures i desventures que van protagonitzar. I, de la mateixa manera que *Maleïda pomal!*, obra en què aquesta mateixa autora ens acostava l'episodi mitològic que va desencadenar la Guerra de Troia, ho fa amb bones dosis d'humor.

Conscients del potencial pedagògic del teatre, Bromera continua apostant pel gènere i ara publica quatre títols per a infants i joves

D'altra banda, cal recordar *L'univers* (trobareu més informació en la pàgina 3 d'aquest número de *L'illa*), la nova obra teatral de Manuel Molins plena de referències a la literatura fantàstica infantil i a propòsit d'un divertit viatge per l'espai descobrint personatges tan engrescadors com diferents.

Una obra perfecta per a joves

Finalment, per a l'alumnat de Batxillerat, Edicions Bromera ha apostat per l'obra

Joanot, de Joan Nave, publicada en la col·lecció «Bromera Teatre». L'obra narra amb un to jovial i picaresc la vida de Joanot Martorell i, d'aquesta manera, l'autor aconsegueix allunyar-se de la narració històrica tradicional i aproximar amb humor aquesta figura clau en la nostra literatura al públic juvenil. Es tracta d'una obra teatral amb propostes didàctiques dirigides a l'alumnat d'ESO i Batxillerat, que proposa una manera diferent de conèixer les peripecies d'un personatge històric universal imprescindible.

Les obres teatrals infantils i juvenils no solament són una forma d'oci, sinó que moltes també tenen un important aprofitament pedagògic. De fet, la seua lectura transcendeix més enllà de les assignatures de dramatització i teatre. Aquesta nova visió de la lectura teatral arriba a tots els racons de l'educació amb unes obres infantils i juvenils plenes d'intencions pedagògiques, perquè els joves lectors esdevinguin part de les històries i en traquen reflexions i conclusions interessants.

Il·lustració: Ada Sinache

En *Per sis granets de magrana!*, les il·lustracions d'Ada Sinache volen despertar la curiositat per la mitologia i també el gust pel teatre.

L'olor dels llibres no s'acaba

Pep Castellano*

M'agrada olorar els llibres i deixar-me seduir per la història mentre ensume l'aroma de la tinta. M'agrada pensar que segons el perfum així serà el llibre. Tinc el vici d'olorar, ja dic.

També m'encanten les pantalles, no ho puc negar. Però hi ha molts plaers que tinc associats a llegir: el perfum de la tinta, les diferents textures del paper, el sabor de les pàgines quan em porte el dit a la llengua per passar-les, la col·lecció de punts de lectura que he anat acumulant... Alguns llegim amb els cinc sentits.

Recorde un llibre que em va emocionar especialment. El protagonista es llegia a ell mateix llegint. S'hi ficava a dins de la història i es convertia en personatge. Si haguera tingut el telèfon de Michael Ende, li hauria trucat i... Em passa molt això de tindre ganes de parlar amb l'autor. Suppose que per això m'agrada fer visites a les escoles i que els lectors em puguin dir la seua a mi. Perquè trobe que al procés de comunicació que enceta la lectura li falta una mica d'interactivitat.

Als que no volem deixar de llegir amb els cinc sentits, un sisé sentit ens diu que ens hem d'alegrar per la incorporació de la tecnologia. Perquè ens permet ficar-nos a dins dels llibres, parlar amb els personatges, fer comentaris a l'autor, enraonar amb altres que estan llegint el mateix llibre, ajudar els protagonistes a trobar uns altres finals a la seua història...

Per això crec que les tauletes, els mòbils, les xarxes socials, i tots els artefactes que cada dia s'inventen, no maten els llibres; són un complement fantàstic per als que no podem deixar d'olorar-los.

*Escriptor, pedagog i contacontes.

FLAIXOS

Max i els superherois, doblement premiat

Max i els superherois, de Rocio Bonilla i Oriol Malet, ha rebut dues reeixides distincions: el Premi Llibre Kirico 2017 i el Premi al Llibre Infantil Millor Editat. El primer es decideix a través de les votacions dels llibreters de les quasi cent llibreries de bona part de l'estat espanyol que integren aquesta associació i reconeix el mèrit dels títols de literatura infantil adreçats als primers lectors. S'han decantat per *Max i els superherois* perquè aborda de manera divertida la problemàtica actual de la conciliació familiar. Pel que fa al segon guardó, forma part dels premis als llibres millor editats de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana.

Anna Moner, Ambaixadora de la Lectura 2017

Ha nascut el projecte Ambaixada de la Lectura i la seua primera representant és Anna Moner. L'escriptora i artista plàstica de Vila-real serà l'encarregada de representar les lletres valencianes en tots els esdeveniments en què d'una manera o una altra es pugui fer visible la lectura amb l'objectiu de prestigiar-la i promocionar-la, també portant-la a entorns no habituals i a no lectors. Aquesta figura, impulsada per la Direcció General de Cultura de la Generalitat i la Fundació pel Llibre i la Lectura, funciona des de fa anys amb bons resultats en huit països com ara Austràlia, Finlàndia, Suècia, Anglaterra i altres.

Ens veurem allà dalt, al cinema i al còmic

Ens veurem allà dalt, novel·la amb què Pierre Lemaitre va guanyar el Premi Goncourt el 2013, continua d'actualitat. La versió cinematogràfica ja és una realitat, dirigida i protagonitzada per Albert Dupontel. Els seguidors de Lemaitre poden gaudir ja del tràiler –fàcilment localitzable a Internet–, però l'estrena a Espanya no serà fins al 6 d'abril de 2018. A més de l'adaptació a la gran pantalla, *Ens veurem allà dalt* és ara

DUBTES

La literatura catalana ha sabut aprofitar el protagonisme que li va donar ser la convidada d'honor de la passada Fira del Llibre Infantil i Juvenil de Bolonya? Hem seguit cridant l'atenció dels editors i agents estrangers en la passada Fira de Frankfurt i aconseguirem fer-ho en les fires a Montreuil i Guadalajara?

Com són d'imminents les emissions de la radiotelevisió pública valenciana? Tindrà la lectura el protagonisme que es mereix en la nova ràdio i en la nova televisió?

L'aparició d'una nova generació de llibreries com Detroit Llibres d'Alcoi convivint amb veteranes com Babel de Castelló –que celebra el 25é aniversari– i La Traca de València –que ha rebut el Premi a la Trajectòria de la Conselleria d'Educació– ens permet pensar en un ecosistema equilibrat de llibreries al País Valencià? El sector està remuntant de la crisi?

La situació catalana tindrà conseqüències en el panorama editorial? Declarada el 2015 Ciutat de la Literatura per la UNESCO i seu de potents editorials espanyoles, què canviarà a Barcelona amb l'aplicació de l'article 155 de la Constitució espanyola?

també una novel·la gràfica. L'il·lustrador Christian De Metter ha traslladat al còmic aquesta gran novel·la de Lemaitre que ens transporta a una societat destrossada per la Primera Guerra Mundial.

Els Serra d'Or premien la LIJ de Bromera

Els prestigiosos Premis de la Crítica Serra d'Or, en la 51a edició, han reconegut dos títols publicats per Bromera. D'una banda, *La mèdium*, un thriller de l'escriptor alcoià Silvestre Vilaplana, ha estat el títol guardonat en l'apartat juvenil. D'altra banda, *Els fantasmes no toquen a la porta*, l'àlbum il·lustrat de Rocio Bonilla i Eulàlia Canal,

és el guanyador en la categoria infantil. Aquest certamen, organitzat per la revista *Serra d'Or*, distingeix anualment les obres més destacades en la nostra llengua.

Guardons del ClijCAT

El 12é Premi de Literatura Infantil «Atrapallibres», en la categoria de lectors d'11 i 12 anys, ha sigut per a *El nen que va xatejar amb Jack Sparrow*. Aquesta original novel·la de Francesc Puigpelat, Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre, va ser l'escollida pels centenars d'infants que configuren el jurat d'aquest peculiar guardó. Pel que fa al 22é Premi Protagonista Jove, també orga-

nitzat pel ClijCAT i amb el mateix sistema de votacions, les expectatives són bones, ja que tres dels huit finalistes que jutjaran els joves estan publicats pel Grup Bromera: *La mèdium*, de Silvestre Vilaplana; *L'expedició del doctor Balmis*, de Maria Solar, i *El bolígraf de Higgs*, de Rubèn Montañá.

De Sukei a Naima arriba als escenaris

L'obra de Gemma Miralles guanyadora del Premi de Teatre Eduard Escalante Ciutat de València està recollint èxits als escenaris, dirigida per Cristina Lügstenmann i coproduïda per la companyia La Dependent i l'Institut Valencià de Cultura. Estrenada en la Mostra de Teatre d'Alcoi i obra inaugural de Sagunt a Escena, s'ha representat en el Teatre Rialto i en altres festivals teatrals.

Èxit en els Premis de la Crítica dels Escriptors Valencians

La XXVII edició dels Premis de la Crítica dels Escriptors Valencians ha distingit quatre obres publicades pel Grup Bromera en les categories de novel·la, teatre, literatura juvenil i literatura infantil. Es tracta de *Si ha nevat*, de Paco Esteve i Beneito; *Saqueig*, de Xavier Puchades; *Per què tot em passa a mi?*, de Josep Millo (tots tres a Bromera), i *La senyora Neus*, de David Navalón (Tàndem). Sens dubte, es tracta d'un important reconeixement en el seu 40é aniversari.

Foment de la lectura i el valencià des del naixement

«La benvinguda a casa» és el nom de la nova campanya de foment de la lectura i el valencià de la Diputació de València. La iniciativa contempla el repartiment, a través de les comares dels centres de salut, de 5.000 caixes entre les dones embarassades. Dins de cada caixa hi ha un opuscle amb consells per al foment de la lectura en valencià, obra de la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura, així com un CD amb cançons de bressol, informació sobre els noms en valencià elaborada per l'AVL i altres materials d'utilitat per als futurs pares i mares.

«Menysprear per sistema les novetats d'avui és ignorar alguns dels clàssics de demà.»

EVA PIQUER
Ara Balears

«La promiscuïtat cultural dels escriptors ens ha salvat dels prejudicis dels nacionalismes, amb Estat i sense Estat.»

JORDI GRACIA
Babelia, El País

«No és tant que marxi Planeta, em fa patir més l'anunci d'intervenció en el sistema educatiu per eradicar el fantasma d'una suposada catalanització de l'alumnat.»

ISABEL SUCUNZA
El Periódico de Catalunya

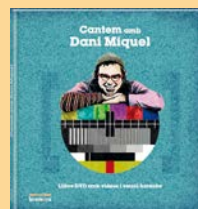
«És molt important assenyalar el lloc que ocupen les dones a la literatura, tant les escriptores com les lectores. El 80% de les persones que compren novel·les són dones, elles fan possible la literatura. Sense elles no hi hauria novel·les.»

LEÏLA SLIMANI
La Marea

Els + venuts

1
De quin color són els besos?
Rocio Bonilla

2
Cantem amb Dani Miquel
Dani Miquel

3
Loly Ferrer i l'enigma Gulliver
Vicent Dasí

4
Vindrà la mort i tindrà els teus ulls
Urbà Lozano

5
Els fantasmes no toquen a la porta
Eulàlia Canal
Rocio Bonilla

6 **Napalm**
Joan Canela
Jordi Colonques

7 **Max i els superherois**
Rocio Bonilla
Oriol Malet

8 **El més i el menys**
Erri De Luca

9 **El mal que m'habita**
Pasqual Alapont

10 **L'interrogant gegant**
Eulàlia Canal
Sebastià Serra

"Un àlbum que t'arriba al cor: la relació mare i fill està il·lustrada des de l'admiració d'un xiquet pel Seu Superheroi preferit"
Pokapé

"Un àlbum que aborda la problemàtica actual de la conciliació familiar d'una manera irònica i divertida"
Club Kirico

"Una història que aprofundeix en la relació maternofilial des de l'admiració que senten els més menuts per les seues mares"
Bichitos lectores

MÈTODE. LA REVISTA DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA SUBSCRIU-TE ARA

www.metode.cat

Preu Subscripció anual (4 números l'any):
30€ PER A ESPANYA, 40€ PER A L'ESTRANGER

Jordi Sebastià:

«Els interessos dels estats han aturat la construcció europea»

Quadern de
l'Europa trista
Jordi Sebastià
Bromera, 2017

Periodista de vocació, Jordi Sebastià (Burjassot, 1966) s'endinsà en el món de la política institucional primer com a alcalde del seu poble i després com a eurodiputat. *Quadern de l'Europa trista* relata el seu periple a Brussel·les com a representant de Primavera Europa, la coalició que encapçalava Compromís, des de 2014 fins a 2016.

Abans que eurodiputat va ser alcalde. Com ha canviat la seua percepció de les institucions europees durant aquests tres anys?

La política municipal és molt més exigent i més concreta: els veïns t'aborden en tot moment per fer-te conèixer les seues demandes i, a algunes, pots donar una resposta ràpida. En canvi, al Parlament tot va molt més lent i és fàcil perdre's en uns procediments que semblen poc àgils. Però la idea que jo tenia de les institucions europees com a poderoses màquines burocràtiques se'm va desfer de seguida. En realitat són estructures encara molt febles.

Molts ciutadans europeus veuen Brussel·les amb desconfiança. Tendeixen a identificar-la amb un cau de buròcrates. Què diria a aquests desafectes?

En realitat si la UE no funciona bé és precisament pel contrari del que solem pensar, no perquè siga un ens gegantesc, sinó perquè encara és molt petit. La Comissió Europea només té el doble de treballadors que la Generalitat, per a 500 milions de persones! I el pressupost de la UE només és l'1,27% del PIB europeu... Molt ridícul.

El llibre dibuixa una Europa atrapada en la lògica del «club dels estats», un club que no avança en la integració

comunitària perquè sempre prevalen els interessos dels estats. Veu plausible trencar aquesta dinàmica?

En aquest moment la UE passa per una crisi molt greu, especialment després del Brèxit. Els interessos dels estats s'han apoderat de la seua política i han aturat la construcció europea, i això pot ser mortal per al projecte. Si no avancem més enllà de «l'Europa dels mercaders», molta gent es trobarà frustrada i l'euroescepticisme guanyarà terreny. No és tolerable que dins la UE existisquen paradisos fiscals o que els nivells de protecció social siguen tan diferents; si no anem cap a una harmonització fiscal, social, legal, si no fem més Europa i menys estats, el que tant ha costat d'organitzar pot desfer-se, i això seria una gran pèrdua.

«Si el govern espanyol
ho demanara, ja
podríem parlar
en valencià en les
institucions europees»

A més de les interferències dels estats, hi ha les interferències de les grans corporacions. Això vosté ho ha viscut en primera persona, sobretot en allò que fa referència al comerç dels cítrics.

Els lobbies estan presents a Brussel·les, defensen els interessos de grups molt diversos, entre els quals també hi ha les grans companyies. Durant el procés d'aprovació del nou reglament d'importació d'elements vegetals –que era de vital importància per als valencians perquè les plaques que vénen de tercers països són una amenaça gravíssima– vaig poder comprovar com els

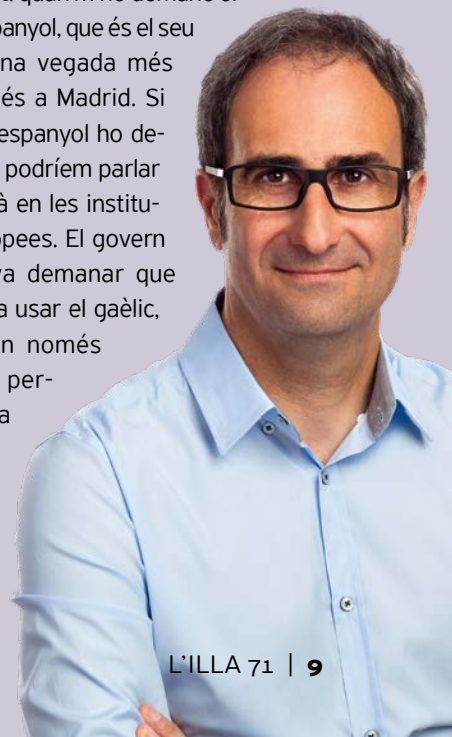
grans importadors holandesos, que volien un reglament molt lax, movien les seues fitxes per obtenir el suport dels eurodiputats, i el seu govern els feia costat.

Europa ha abandonat els agricultors del sud?

No, diria que Espanya ha abandonat els llauradors valencians a la seua sort i els ha venut repetidament en les negociacions de la política agrícola comuna. Si el govern espanyol haguera defensat els nostres interessos, les coses serien diferents. És un costum molt habitual llançar les culpes a Brussel·les del que en realitat és responsabilitat dels estats, en aquest cas de Madrid.

A la UE hi ha 23 llengües oficials i 36 de minoritàries. Algun dia veurem aquestes llengües en peu d'igualtat amb les llengües oficials?

Quan vam preguntar a Martin Schultz, president del Parlament, quan podríem usar el català a la cambra europea, va ser molt contundent: quan m'ho demane el seu govern, que és el seu govern. Una vegada més l'obstacle és a Madrid. Si el govern espanyol ho demanara, ja podríem parlar en valencià en les institucions europees. El govern irlandès va demanar que es poguera usar el gaèlic, que parlen només 300.000 persones, i ja és oficial.

Joan Canela i Jordi Colonques:

«La novel·la no s'amaga, està localitzada a València, però ahora és molt universal»

Xavier Aliaga ■

Jordi Colonques era conegut per les seues incursions en la narrativa infantil i juvenil i, sobretot, per una novel·la, *Món animal* (2011), que omplia l'omnipresent buit a l'escena valenciana d'excés i gamberrisme. Per a la seua darrera novel·la per a adults, Colonques buscà la col·laboració del periodista Joan Canela. I el fruit és una obra molt vigorosa, *Napalm*, que quedà finalista dels Ciutat d'Alzira i que conta la història d'un grup de desheretats del sistema que planegen una venjança sonada.

Per a fer l'entrevista, quedem amb Canela i Colonques als seus dominis del barri de Benimaclet, un dels indrets de la ciutat reflectits en el llibre. Lògicament, ens interessem per la gènesi d'una novel·la col·laborativa. «En literatura no és habitual, però hi ha molts treballs d'aquest tipus, com ara els guions, que es fan de manera col·lectiva», intervé Canela. La «idea inicial, el germen» és cosa de Colonques. «Jo sóc molt de precipitar la història: la novel·la es desenvolupa en set dies, però potser jo ho hauria fet en tres. Volia donar més entitat a la història, intuïa que li podia anar bé un treball col·laboratiu», explica Colonques.

Un altra raó per a buscar la col·laboració de Canela és l'existència en la novel·la de parts eminentment periodístiques, que en el cas de *Napalm* queda molt palés que estan fetes per un professional del ram, traspuen versemblança. Després, ambdós es partien la faena per escenes o per perfils, en funció dels interessos o els coneixements de cadascú. El resultat, amb tot, és molt homogeni, gràcies al treball de reelaboració i d'edició, que incloïa la correcció mútua de textos. «Hi ha una barreja d'estils, no hi ha un estil identificable, en principi», assegura Colonques.

La base era una història sobre cremes de cotxes i desheretats, que dura una setmana i que inclou un esclafit final. «Després, hi hagué discussions molt de guionistes sobre els perfils dels personatges i sobre les trames», rebla. Un procés complex: el Negre, un dels personatges principals, un antic mercenari cubà que fa de líder del grup de desarrapats, fou un dels últims a aparèixer. Ho féu en un viatge a Cuba, «coincidint amb el desgel de les relacions amb els Estats Units», rememora Canela. Un cunyat de Colonques, format a les forces de l'elit i que va ser escorta personal de Fidel Castro, ajudà a definir el perfil. I també aportà alguna sucosa anècdota que apareix en el llibre. Aquell era un dels personatges indiscutibles, com ara Eva, la típica xica de barri amb una vida complicada, a cavall entre la delinqüència, la prostitució i les ganes de deixar enrere tanta misèria. La resta, apareixien o desapareixien en funció de les necessitats de la història. D'alguna manera, lluitaven pel seu protagonisme, per la seua existència.

A la recerca de la intensitat

El resultat és una novel·la intensa, frènica, d'una acció concentrada, tan sols pautaada per alguns *flashbacks*, creuada per moments de gran atreviment, sobretot en les escenes sexuals. Un tret que recorda l'estil indòmit i amb un punt de salvatgisme de Jordi Colonques. «Se'ns ha dit que potser les escenes de sexe són sobrerres, però si vols reflectir realitats sòrdides, la humitat, la brutícia, això s'havia de traslladar a l'obra», al·lega. Pel que fa a la manera com l'acció es precipita, «volíem fer sèrie B, una novel·la *pulp*, per

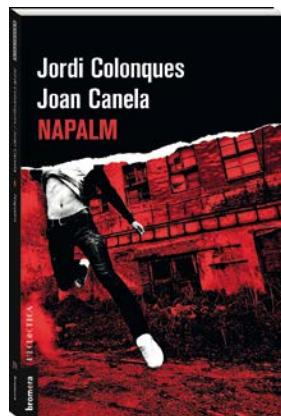
això prima el ritme. Ara, s'ha de fer bé: les coses han d'estar ben raonades, les situacions han de ser versemblants i els personatges no poden ser estereotipats».

«No volíem una història que parlara d'immigració, sinó de pobresa i exclusió social, per no fer cap associació entre immigrants i terrorisme»

Sense revelar res, hi ha una acció final que alguns lectors poden interpretar com a rocambolesca, o improbable, però Canela recorda que no sols hi ha hagut atemptats que han burlat mesures de seguretat. «En alguna cimera amb presència de caps d'Estat, els activistes de Greenpeace han pogut escalar l'edifici i penjar una pancarta», apunta.

Els desheretats del sistema, protagonistes

Tot i buscar un relat extremat, els autors de *Napalm* no jutgen els seus personatges. «Les històries de bons i roïns són molt avorrides. Cadascú fa les coses perquè té una motivació per a fer-les. I en la novel·la es veu: hi ha qui actua per venjança o per supervivència», argumenta Canela. Altrament, com en *Món animal*, Colonques volia reflectir un cert determinisme econòmic, el fet que «per molt que la gent s'esforce no eixirà mai de la seua misèria». Es pot dir que en *Napalm* es construeix un discurs al voltant de tot

Napalm
Jordi Colonques
Joan Canela
Bromera, 2017

això, però el final deixa espai perquè el lector complete certs buits.

El text, a més d'això, es beneficia del coneixement que tenen els autors de barris com Orriols, el Cabanyal o el mateix Benimaclet. I reflecteix processos reals, com ara l'ús recreatiu per part dels immigrants del vell llit del riu Túria, per a fer festes i partits de futbol, desplaçats més tard amb l'excusa de la modernització de les instal·lacions. «Una de les coses que més m'agrada de la novel·la és que pot funcionar en qualsevol ciutat. Està molt localitzada geogràficament, no s'amaga, fa literatura de la ciutat de València, però al mateix temps és una història molt universal. Podria funcionar en qualsevol ciutat occidental», resumeix Canela.

«Les escenes de sexe
no són sobreres,
si vols reflectir realitats
sòrdides, la humitat,
la brutícia...»

Una qüestió interessant és que en la barreja de desarrapats hi ha immigrants i persones locals. «No volíem una història que parlara d'immigració, sinó sobre pobresa i exclusió social», aclareix Canela, «perquè no es poguera fer l'associació entre immigrants i terrorisme. Hi ha gent que se sent exclosa per molts motius».

Comptat i debatut, aquesta agosarada proposta quedà finalista dels premis Ciutat d'Alzira. L'editorial en proposà a Canela i Colonques la publicació, sense dotació econòmica. Els autors podien haver renunciat a la publicació, per no cremar el

títol i provar sort en algun altre premi: no ho van fer. «Ja ens va sorprendre que volgueren traure una novel·la tan *destroy*. Però ho hem fet perquè ens agrada, no perquè volguérem viure d'això. I per tant ja ens anava bé», asseguren. Una bona notícia, en qualsevol cas, per als amants de les emocions fortes. Una mica de *Napalm* en les nostres convencionals vides lectores.

El periodista **Joan Canela** (Barcelona, 1974) ha treballat en diversos mitjans. Des del 2010, és editor a l'Observatori Crític de Mitjans Mèdia.cat. **Jordi Colonques** (Vila-real, 1976), escriptor i il·lustrador, ha escrit diverses obres per a públic infantil i juvenil. Amb *Napalm*, torna a la narrativa per a adults.

En diversos barris de València, comencen a produir-se incendis massius de cotxes davant l'estupefacció de la policia i la societat. Aquestes accions, tanmateix, són el preludi d'un atemptat agosarat i radical. Una novel·la trepidant, concentrada en una setmana frenètica i explosiva.

Joan Canela i Jordi Colonques han preparat un còctel d'emocions fortes, excessos i molt de ritme en una novel·la que no deixa lloc a la indiferència.

© Helena Olcina

És complicat

És complicat
Pasqual Alapont
Bromera, 2017

Pasqual Alapont demostra una vegada més el seu pols narratiu en aquest relat original, compromés i colpidor en què ens mostra la cara més ignorada i fosca de la violència de gènere. David, el protagonista, ha d'assumir amb només set anys una realitat difícil. Encara que intenta fer-ho amb un esperit i una voluntat impropis de la seua edat, oblidar és complicat.

Rodri m'ha llançat fins a deu, onze o vint vegades a terra, no tinc manera de saber-ho. Tan bon punt m'alçava, em tornava a tirar sobre la matalasseta. M'ha fet suar i no parava d'insultar-me:

—Crida i plora tant com vulgues, idiota, ací no et sentirà ningú.

I jo m'he alçat cada vegada. Fins i tot he intentat espantar-lo i fer-li una clau de judo, però ell deu pesar cent quilos i jo només en pese vint-i-cinc. Si haguera pogut clavar-li un colp de puny, li hauria rebentat el cap, però no he pogut arribar-li ni una vegada a la cara, sempre m'esquivava i em tornava a tirar a terra i em deia que no podia fer res contra ell. Estàvem ell i jo sols, al gimnàs, i quan ja no tenia més forces i m'he rendit m'ha plegat de terra com si fóra un cadell de gos i m'ha abraçat i m'ha dit:

—Està bé, David, està bé...

Diuen que Ricard podria quedar-se cec. Un dia vaig veure un cec a cal dentista. Duia un gos al seu costat i va dir bon dia i el gos es va parar davant d'una cadira buida fins que el cec s'hi va asseure. La mare va parlar amb ell com si res, no recorde molt bé de què, de l'oratge supose, perquè les persones desconegudes parlen de l'oratge, i quan ja estàs parlant una estona aleshores ja pots parlar de quasi qualsevol tema, per-

què a vegades és més fàcil parlar amb un desconegut de les coses que et preocupen.

Però és estrany parlar amb un cec, perquè no et mira als ulls i es posa un poc amb el cap de gairó per captar els sorolls. Un pot quedar-se cec per una malaltia o perquè algú li trau els ulls, però si només li'n traus un el deixes tort i no cal que porte un gos, crec.

De tota manera no era la meua intenció traure-li un ull a Ricard. Potser volia fer-li molt de mal, però no he tingut ni temps de pensar que volia trencar-li les ulleres i traure-li un ull. Uns segons abans estava copiant una poesia que la mestra havia escrit a la pissarra i de sobte s'ha posat tot de color roig, com si algú m'haguera clavat unes tenalles de foc roent a les temples i, sense pensar-ho, he amollat un colp de ganxo. Ni me'n recorde, de què anava la poesia. Tot són com llampecs dins del meu cap, el penjoll sangonós de Ricard, el crit d'Isabel, unes paraules perdudes que deien la famosa paraulota, la cara de Raquel i la sarpa del professor d'Educació Física, que ha entrat d'una revolada, m'ha agafat en sopols i m'ha dut al gimnàs.

—Però a tu què et passa, boig del dimoni? —cridava Rodri.

I m'ha tirat a terra i m'ha dit que li pegara a ell si és que m'atrevia. Però jo no volia pegar-li i tractava d'alçar-me per anar-me'n i ell m'ha tornat a tirar, moltes vegades, fins que he tingut ganes de trencar-li el cap i m'he posat a cridar i ell ha dit que podia cridar tant com volguera, que no em podia sentir ningú.

En acabat m'ha agafat de la mà i hem entrat al lavabo. M'ha costat reconèixer-me en el xiquet de l'espill, tenia els cabells estarrufats i els ulls rojos.

—Vinga, renta't la cara —ha dit Rodri.

L'aigua estava gelada. Supose que Raquel ja no deu voler tenir fillets amb mi, però m'és igual, jo no en tindrè mai, ni de fills ni de dona.

—Tens la força d'un bou, nano —ha dit Rodri—, m'has deixat ben baldat.

L'he mirat a través de l'espill, el professor d'Educació Física somreia, però és mentida, no sóc un bou ni el nou Casius Clay, i estic fart que tots em diguen mentides. Només m'agradaria saber què passarà ara.

Després de *L'infern de Marta*, Pasqual Alapont denuncia de nou la violència contra les dones amb un text valent, compromés i, alhora, delicat.

Llegir, cantar, ballar i gaudir amb el cantacançons més nostre

Cantem amb
Dani Miquel

Dani Miquel

Il·lustracions de
Joanna Estellés
Bromera, 2017

Mireia Capsir ■

L'emoció sura per l'ambient, ple de somriures i de mirades nervioses còmplices. És quasi l'hora. Hi ha qui no s'aguanta les ganes i ja bota i balla, sense música. Els ulls miren amunt i no cal que diguen res perquè se sap quina és la pregunta: «Ja vaaaaa?». Els músics prenen l'escenari. Les primeres notes d'una melodia coneguda fan que els bots i els riures entusiastes s'escampen. Qualsevol diria que estem en un concert del cantant adolescent de moda. Els seguidors i seguidores són igual de fidels i entregats. Però molt més enèrgics i joves (encara que els seus acompanyants fan que puge la mitjana total del públic). A més, els temes del cantant que idolatren fins a l'extenuació arrelen directament a la terra que els veu créixer cada dia. Potser sol, potser amb els Mame-mi-mo-músics, Dani Miquel assalta de nou l'escenari. La festa està garantida amb el més conegut i estimat cantacançons de les terres valencianes. Un rodamón que ha anat escalant posicions en la més destacada llista musical que pot existir: aquella que fixa el cantant favorit de la infantesa i que quedarà gravada en la memòria col·lectiva de tota una generació.

Els pares i mares, tiets o iaies, són també víctimes de la diversió en un espectacle familiar on canten i ballen junts cançons de sempre a les quals Dani Miquel els ha llevat la pols, com li agrada dir, i els ha donat nova vida. Música infantil per a tots els públics que contagia alegria i estima pel país propi. En definitiva, cançons que tornen a ser el que durant segles han sigut: un vehicle idoni per a conèixer el món que ens envolta i gaudir en la nostra llengua. Xiquets i xiquetes aprenen els dies de la setmana amb «La masereta», anatomia humana amb «Toca-li el peu», els fruits,

paisatges i costums de la nostra terra en tants i tants temes o la importància (i el dret) de parlar en la nostra llengua a qui siga i on siga amb «Parla valencià».

Dani Miquel aconsegueix fer-se un lloc en la ment i el cor de cada fan. I de retruc, de cada reproductor de música que tinguem a mà: a casa, al cotxe, al mòbil o a la pissarra digital de l'escola. Una banda sonora que acompanya vesprades plujoses ocioses, que ha salvat llargs viatges en cotxe i que ha desbancat el «Cumpleaños feliz» de Parchís (per fi!) a les festes d'aniversari amb el seu «Per molts anys!».

«*Cantem amb Dani Miquel* aprofita un canal tan important hui en dia com l'audiovisual per a retornar la vida a les lletres que es van perdre en els nostres records d'infantesa»

Llibre, DVD i karaoke

Darrere de cada projecte, dedicació i treball. Per descomptat, compromís amb la recuperació de la música tradicional valenciana i les obres de nova

composició. Una proposta musical redona per al públic infantil valencià que, durant massa temps, s'havia quedat sense referents. També hi ha molts quilòmetres, com faria un bon rodamón, xafant els escenaris de places i teatres d'arreu del país. Fent noves troballes de cançons antigues i posant-les a l'abast de tothom amb una sonoritat renovada. Ara, Dani Miquel i Edicions Bromera llancen *Canem amb Dani Miquel*, un llibre-DVD amb una selecció de videoclips dels seus temes, un recull de vídeos amb cançons de carrer per a jugar, com el «Pissiganya» o «La mare carabassera», i una versió karaoke per a poder gaudir amb amitats o en família. Acompanyada d'un llibre il·lustrat, aquesta obra aprofita un canal tan important hui en dia com l'audiovisual per a retornar la vida a les lletres que es van perdre en els nostres records d'infantesa i els dels nostres avantpassats. Cançons condemnades a la marginació o a l'oblit en l'era de la immediatesa i de *celebrities* fugaces que han trobat en l'apassionat públic de Dani Miquel infants als quals continuar divertint i la millor garantia que aquesta generació les recordarà com un meravellós i alegre tresor.

Assegura't l'èxit de les proves!

Organitzats per nivells,
amb els llibres *De dalt a baix*
pots preparar-te per a aconseguir
els títols

A1-A2

B1

B2

C1

C2

Pots fer-ho en grup o de manera
individual. Tu tries!

Materials aptes per a la preparació de les proves de:

JUNTA
QUALIFICADORA
DE CONEIXEMENTS
DE VALENCIA

cieaCOVA

EOI

ESCOLA OFICIAL D'IDIOMES

Més informació: www.bromera.com/dedaltabaix

Per què és necessari el *booktube* en la nostra llengua?

Marta Meneu ■

Holden Caulfield, el mordaç i càustic personatge de Sallinger, diu en *El vigilant en el camp de sègol* que els llibres que més li agraden són aquells en què, una vegada acabats, desitjaries ser molt amic de l'autor per a poder parlar-li per telèfon. Tant de bo! Però no; és físicament impossible parlar amb Manuel de Pedrolo i probablement inviable xerrar amb J. K. Rowling. El que sí que es pot fer, però, és comentar el *Mecanoscrit del segon origen* o *Harry Potter*. Es pot fer amb el nostre entorn, és clar. Amics, pares, cosins, companys. Tanmateix, no tots llegim els mateixos llibres ni compartim gustos. De sobte, un dia et trobes teclejant compulsivament en un blog sobre el llibre que has devorat en una nit i que ningú més ha llegit.

El fenomen *booktube*

Amb Internet tot ha canviat. No només tenim més capacitat de difusió que els primers crítics literaris dels periòdics en els segles XVIII i XIX, sinó que ara també podem gesticular, parlar i donar la nostra opinió sobre un llibre a través d'una pantalla. El fenomen *booktube* reconcilia dues coses que molts s'han afanyat a enfrontar: els llibres i les noves tecnologies. *Booktube* ve de *book*, 'llibre' en anglès, i de *YouTube* (*tube* és 'televisió'). Va nèixer en el món anglosaxó, de la mà de persones del món literari. Però el fenomen avançà com el desbordament d'un riu: persones conegudes i anònimes, de tots els països, començaren a parlar sobre llibres mitjançant el format de vídeo. I parlaven en la seua llengua: castellà, francès, portugués, italià i també català.

No obstant l'adhesió a aquest fenomen, la realitat és menys dolça del que sembla: el *booktube* en català està de capa caiguda. La quantitat de canals, de seguidors i

de contingut és mínima i cal que augmenti per diverses raons. Suposa un foment de la lectura clau, d'igual a igual, sense professors o adults que imposen llibres. A les editorials els dona un tipus de difusió que, per molts diners que invertiren en publicitat, no podrien aconseguir. I si tornem al foment, fomenta la nostra llengua, és clar!

«El fenomen *booktube* reconcilia dues coses que molts s'han afanyat a enfrontar: els llibres i les noves tecnologies»

Literatura i comunicació a l'abast de tots

Com a estudiant de Periodisme, duc gravada al front la idea que els mitjans de comunicació són fonamentals per a una societat democràtica i lliure. De fet, podria afirmar sense possibilitat d'error que és la idea que més he escoltat des que vaig començar la carrera. Garanteixen la formació d'una opinió pública plural i d'idees obertes. Són l'eina que tenim els ciutadans per a crear-nos una opinió política i per a informar-nos de cara a unes eleccions. També són una eina de socialització; ajuden a crear una

identitat individual i col·lectiva. Per això, per exemple, és tan important la posada en marxa de la nostra nova radiotelevisió pública, també en la nostra llengua. Però no podem quedar-nos ací. No oblidem, llavors, que no només la premsa, la ràdio i la televisió són mitjans. Els llibres ho són. Les xarxes socials, com YouTube, també ho són!

És necessària, per tant, una comunitat forta de *booktubers* que es retroalimenten per si mateixa, amb continguts plurals i diversos. Una comunitat que aglutine moltes edats i molts gustos precisament perquè el *booktube* està a l'abast de tots. I que estiga en la nostra llengua, maltractada i clandestina durant dècades. La primera cosa que em vaig plantejar a l'hora d'obrir el meu canal, *La prestatgeria de Marta*, va ser la llengua. Era aquesta la meua manca com a consumidora. «Si vols alguna cosa, fes-la tu mateixa», s'ha dit sempre. Doncs ho vaig fer. I no és gens complicat. Només és necessari emocionar-te amb la lectura i amb la teua llengua.

Emocionar-se amb la lectura mai havia sigut tan fàcil

Sandra Capsir ■

Durant els més de trenta anys de trajectòria d'Edicions Bromera, hem mantingut una aposta clara i decidida per consolidar una generació de lectors i lectores en valència. Tant és així, que alguns mitjans culturals han destacat l'existència d'una «generació Bromera», una generació de joves que han crescut amb les nostres històries. Aquesta aposta és també un repte, ja que tenim la responsabilitat d'oferir a la comunitat educativa, i a la societat en general, els recursos i materials necessaris per a seguir creant lectors i lectores que descobrisquen l'estima i el gust per la lectura.

Per això acabem de llançar Emociona't amb la lectura. Es tracta d'una proposta que pretén donar resposta a la necessitat creixent d'un projecte de foment lector integral que implique a tots els agents de la comunitat educativa (professorat, alumnat i famílies) i que vaja de la mà de les noves metodologies pedagògiques que situen l'alumnat en el centre del procés

d'aprenentatge i que fomenten la seua autonomia i esperit crític.

Molt més que propostes de comprensió lectora

Fruit de la nostra experiència en aquest camp, hem incorporat a Emociona't aquelles estratègies que s'ha demostrat que tenen un efecte positiu en el foment pel gust de la lectura, alhora que n'hem proposat de noves. Un exemple clar de la innovació del projecte és la proposta d'aprofitament didàctic dels llibres que hem anomenat Lectura activa. Més enllà de la comprensió lectora, Lectura activa fomenta el desenvolupament d'una sèrie d'habilitats –no només lingüístiques– que són claus en el desenvolupament emocional, social i crític de l'alumnat. Aquestes habilitats són la lectura en veu alta i l'exposició en públic i tot el que implica un treball d'aquestes característiques (planificació, organització, treball fonològic...), la lectura dialogada dels llibres (promoure la tertúlia, el diàleg entre l'alumnat) i l'escriptura creativa (el foment de l'autonomia i la llibertat per a crear). Per a poder desenvolupar Lectura activa, alumnat, famílies i docents compten amb una sèrie de recursos, en paper

Amb cada llibre, Emociona't proposa un fum de propostes relacionades amb la lectura, tant per als alumnes com per als docents i per a les famílies.

DOSSIER: EMOCIONA'T, UNA EXPERIÈNCIA DE LECTURA

i en format digital, que fan possible l'èxit de l'experiència.

Un fum de recursos, també per a casa

Justament, un dels pilars fonamentals d'Emociona't és l'ampli ventall de recursos que posem a l'abast de la comunitat educativa. A través de l'espai web www.bromera.com/emocionat els usuaris poden accedir a material diferenciat segons el seu perfil. Hi trobarem guies per al docent, activitats digitals per a l'alumnat, articles i recomanacions per a les famílies, suports audiovisuals... És important destacar l'espai per a les famílies. Conscients de la importància del paper que exerceix la família en el foment de la lectura, Emociona't aposta també per donar-li un major protagonisme i recursos que milloren l'experiència de llegir a casa. Per això, presentem, entre altres, *A casa... quin comboi!* o *Lectura en família*. Es tracta de propostes que allunyen les famílies del paper d'avaluadores o controladores que, fins ara, se'ls havia atorgat. Amb *A casa... quin comboi!* proposem estratègies innovadores i engrescadores que, vinculades a

un llibre concret, permeten estendre l'experiència de llegir d'una manera divertida i distesa a casa.

«Un dels pilars fonamentals d'Emociona't és l'ampli ventall de recursos que posem a l'abast del professorat, l'alumnat i les famílies»

Emociona't s'ha presentat aquest curs per a 4t, 5é i 6é de Primària, tot i que l'equip didàctic de Bromera treballa ja en una nova proposta emocionant per al primer cicle i que es presentarà a partir de febrer de 2018.

Obrir fronteres i fer comunitat

Vinculat al projecte, hem posat en marxa el canal de *booktubes* en valencià Emociona't amb la lectura. L'objectiu del canal és consolidar una comunitat de joves lectors i lectores que compartisquen les seues

experiències de lectura. El fenomen, molt consolidat a Sud-amèrica, aprofita les possibilitats de difusió que ofereix YouTube i la proximitat del mitjà en relació amb els joves per a promoure el gust pels llibres i les recomanacions literàries. Per tal d'aprofitar al màxim l'experiència des del punt de vista didàctic, el projecte promou una sèrie de tallers, dirigits a alumnes i docents, sobre com fer *booktubes*. Tallers presencials però també en línia, ja que en el canal de YouTube la jove *booktuber* valenciana Marta Meneu dirigeix una sèrie de videotutorials sobre les claus del *booktube*.

El canal, obert i dinàmic, inclou també entrevistes als escriptors i escriptores dels llibres que formen part d'Emociona't i recomanacions per a docents i famílies. Es tracta de píndoles breus, protagonitzades per l'actor valencià Nelo Gómez, sobre qüestions com la lectura en veu alta, les tertúlies literàries...

Per tal de promocionar Emociona't amb la lectura i fer participar tota la societat valenciana, l'editorial regalarà un llibre per cada recomanació literària que arribe al canal. Emocionar-se amb la lectura i trobar un espai virtual per a compartir-ho mai havia sigut tan fàcil.

«Les idees per a fomentar l'hàbit lector en família, una aliada indispensable per a ajudar les xiquetes i els xiquets a establir una relació afectiva amb la lectura i crear un context on aquesta siga important, i el

canal de YouTube amb recomanacions de llibres en valencià, que pot ajudar a aconseguir l'objectiu de contagiar la passió per la lectura i, per tant, guanyar espectadors i aficionats a la literatura, són dos dels aspectes més destacables del projecte Emociona't.»

ALÍCIA MARTÍ

Del col·lectiu Un Entre Tants, Xarxa Cooperativa d'Experiències TIC per a l'Ensenyament en Valencià

«La meua experiència a Emociona't va ser molt divertida i interessant. Tothom em va caure molt bé, els autors que vam conèixer van ser molt amables, i vaig aprendre molt. A més, trobe que haver fet d'entrevistadora en un canal de YouTube ha sigut molt enriquidor per a mi, fins i tot estic preparant-me per a llançar el meu propi canal.»

LAIA SILVESTRE

Alumna que ha participat en el projecte

«Crec que el projecte Emociona't toca les tecles necessàries perquè la música sone bé: la implicació de la família d'una manera senzilla i divertida, l'abundància de recursos docents, l'acurat treball de comprensió lectora i el *feed-back* motivador de les activitats digitals. I la bona música és la que arriba al cor.»

TERESA BROSETA
Espectadora

«“Llegir és seguir vivint, i cadascú ho fa a la seua manera.” Aquest aforisme de Joan Fuster ens recorda que la lectura és, sobretot, una experiència. Per això són importants els projectes que, com Emociona't, ens ajuden a sentir el fet literari com un fet vital, que ens trasbalsa i ens transforma.»

GONÇAL LÓPEZ-PAMPLÓ
Director literari de Bromera

Emociona't, una experiència de lectura

S. C. ■

Encomanar la passió pels llibres és un dels grans reptes de la societat actual. De fet, en els darrers anys, ha sigut objecte d'estudi de pedagogs, educadors i també d'institucions públiques. Que no existeix una fórmula màgica per a despertar l'interés per la lectura és, segurament, la premissa en la qual coincideixen la majoria d'especialistes.

«Molts plans lectors existents s'obliden dels destinataris finals: els lectors i les lectores. Emociona't fomenta la seua autonomia i fa que siguin els protagonistes»

Fins a la famosa campanya «Si tú lees, ellos también leen», semblava que tota la

responsabilitat havia de recaure en l'escola i que les famílies havien d'intervindre més com un vigilant de la lectura que com a dinamitzadores i part activa del procés. Aquelles campanyes de sensibilització serviren per a donar la veu d'alarma sobre la qüestió, però ens continuaven faltant projectes que implicaren a tots els agents que, d'una manera o d'una altra, intervenen en aquest repte d'encomanar l'emoció pels llibres.

L'experiència de llegir, més enllà de les aules

Amb Emociona't, hem tractat de tindre en compte aquesta qüestió i, per això, hi participen de manera activa alumnat, professorat i famílies. El que planteja aquest projecte són estratègies innovadores i engrescadores per a estendre l'experiència de llegir més enllà de les aules. Però atenció, moltes de les estratègies o plans lectors existents s'han

oblidat dels protagonistes, dels destinataris finals: els lectors i les lectores. Per això, en Emociona't, l'alumnat té un paper protagonista i compta amb una sèrie de recursos i espais que fomenten la seua autonomia i el gust d'aprendre a aprendre.

D'altra banda, hem de tindre en compte que, sense perdre de vista que llegir ha de ser un plaer i una activitat d'oci, la lectura permet potenciar i desenvolupar una sèrie d'habilitats que van molt més enllà de la capacitat de comprendre i assimilar textos. Emociona't planteja una metodologia que permet traure el màxim suc a les lectures i treballar habilitats tan importants per al futur com la lectura en veu alta i l'exposició en públic, la lectura crítica i dialogada dels llibres, i la capacitat de crear textos propis. Per a aconseguir-ho, hem posat a la disposició de tots els agents implicats un ampli ventall de recursos que fan de la lectura una experiència emocionant, rica i global.

emociona't amb la lectura

EL NOU CANAL DE RECOMANACIONS DE LLIBRES EN VALENCIÀ

T'HAS EMOCIONAT LLEGINT?

Envia'ns un vídeo de la teua experiència a emocionat@bromera.com i et regalem un llibre.

Consulta les bases completes a www.bromera.com/emocionat

TIC-TAC

TEATRE PRINCIPAL

DEL 14 DE DESEMBRE AL 7 DE GENER

TEXT: CARLES ALBEROLA, RODOLF SIRERA I PASQUAL ALAPONT

MÚSICA, LLETRA I CANÇONS: JOSEP ZAPATER I NOÈLIA PÉREZ

COREOGRAFIA: CRISTINA FERNÁNDEZ PINTADO

DIRECCIÓ: CARLES ALBEROLA

INTÈRPRETS: CARLES ALBEROLA, RAMÓN RÓDENAS, NOEMÍ LIRA, JOSEP ZAPATER, NOÈLIA PÉREZ, ÁLVARO BÁGUENA, TONY RIVER, CRISTINA FERNÁNDEZ PINTADO, MANUEL MAESTRO, SILVIA RICO, VÍCTOR LUCAS, MARY PORCAR, CARMEN PEINADO I ANA BURGUT
TEATRE DEL POBLE VALENCIÀ

UNA COPRODUCCIÓ DE

TOTS
A UNA
veu

ivc.gva.es (Arts escèniques)

**VAL
DESCOMpte
PER A
L'ESPECTACLE
TIC-TAC**

Presentant aquest val
en la taquilla del Teatre Principal obtindràs
un descompte del 30% sobre el preu de l'entrada

Valid per a dues persones

Contes a la inversa que estimulen la curiositat

El cabasset
Jean Leroy
Matthieu Maudet
Bromera, 2017

La bruixa, la filla i el llop
Jean Leroy
Matthieu Maudet
Bromera, 2017

El retorn de l'ogre
Jean Leroy
Matthieu Maudet
Bromera, 2017

La nova col·lecció de Bromera «Contes a Contrallum» es presenta amb tres xicotets àlbums de butxaca dels quals destaquen, sobretot, les aconseguides il·lustracions en blanc i negre. Es tracta de tres divertits títols que juguen amb el negatiu de les imatges per invertir també les funcions dels personatges dels contes de sempre.

Aquests contes en la penombra són obra del duo francès d'escriptor i il·lustrador Jean Leroy i Matthieu Maudet, que han col·laborat junts en diversos llibres fabulosos infantils. En *El cabasset* observem la metamorfosi d'una bruixa malcarada i maliciosa en una d'afectuosa i compassiva després de topar-se amb un bebé abandonat al bosc. En el segon volum, *La bruixa, la filla i el llop*, un nou personatge, el clàssic llop dels contes infantils, canviarà el rol de dolent pel de pare d'aquella xiqueta abandonada al bosc per a formar una estrafolària i bonica família. Finalment, en la tercera entrega, *El retorn de l'ogre*, un vell conegut reapareixerà també amb els papers canviats.

Llibres diferents per dins i per fora

Una ocasió perfecta per a treballar amb els xiquets i xiquetes entre 6 i 9 anys te-

mes com l'adopció, l'afecció, les bruixes i, fins i tot, els diferents tipus de famílies que existeixen i que, de ben segur, ells ja s'han trobat pel camí. Només per aquestes contradiccions poc mostrades en els contes tradicionals, els nostres xicotets lectors tindran el gust de llegir i de gaudir d'aquesta trilogia inicial que deixa de banda els contes acolorits sense abandonar la imaginació il·limitada d'uns infants als quals no els costarà tant d'imaginar com el bebé es converteix en la filla de la bruixa, de qui no vol seguir els passos, i d'un llop que, no sols no és dolent, sinó que serà el seu salvador davant un ogre perdedor.

Molt de potencial didàctic

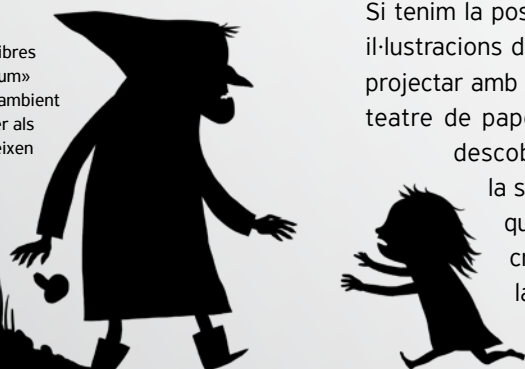
Si el que busquem són orientacions per a treballar a classe, podem començar amb una pluja d'idees després de la lectura del primer relat per tal que els alumnes puguin imaginar de què va el següent. «Què passarà amb aquest nounat? Creus que la bruixa continuarà cuidant-lo?». A continuació, els podem oferir il·lustrar el seu text a la forma de Maudet, deixant-se inspirar per les il·lustracions en blanc i negre, tan aterridores i emocionants alhora! Si tenim la possibilitat de dissenyar les il·lustracions de manera que es puguin projectar amb un *kamishibai*, el conegut teatre de paper japonès, els alumnes descobriran el plaer d'explicar la seua pròpia creació alhora que exerciten l'expressió escrita i oral, fomentant també la imaginació i la creació literària.

Després d'acabar aquest projecte d'escriptura, publicat i compartit, cal continuar els àlbums que segueixen, en els quals la bruixa que no estima res ni a ningú tornarà a estar en el centre de la història, però ara... amb la seua filla. Per a continuar el treball, podem fer una fitxa dels personatges que hi apareixen: la bruixa, el llop i l'ogre (que torna a aparèixer en el tercer). Els alumnes hauran d'anar omplint com són físicament, com parlen i, sobretot, quina és la seua funció en la història. Després d'això, hauran de fer una llista de contes tradicionals on ja apareixen aquests tres coneguts, com per exemple *Els tres porquets* (el llop), *Hansel i Gretel* (la bruixa) o *El gat amb botes* (l'ogre). A partir d'ací hauran d'analitzar com han canviat els seus papers en aquesta trilogia i fer una valoració de com els agrada més.

«Aquesta col·lecció deixa de banda els contes acolorits per a estimular la imaginació sense límits amb il·lustracions suggeridores a mode d'ombres xineses»

Els «Contes a Contrallum» de Bromera són, per tant, una molt bona oportunitat per a treballar l'anàlisi crítica amb els més menuts alhora que estimulen la creació, l'expressió escrita i l'expressió oral.

Amb les il·lustracions en blanc i negre, els llibres de «Contes a Contrallum» aposten per crear un ambient misteriós i atractiu per als infants que ja s'atreveixen a llegir sols.

Una mirada endins

Vindrà la mort
i tindrà els teus ulls
Urbà Lozano
Bromera, 2017

La novel·la *Vindrà la mort i tindrà els teus ulls*, d'Urbà Lozano, Premi Enric Valor 2016, té la cadència d'un compàs d'espera. L'espera del retorn de la persona estimada, anhelada, idolatrada fins i tot, enterbolida per l'angúnia de la possibilitat que aquest retorn, en realitat, no es produïska, que la veu narradora es perda per sempre en eixa mena de parèntesi que s'enceta en les primeres pàgines i no sabem si es tancarà en les darreres. Tota la narració, doncs, es contagia d'un ritme alhora letàrgic i sincopat, amb capítols curts que solen acabar amb frases breus en forma de sentència o pensament sintètic, on s'alterna la informació sobre el temps present –el viatge al poble natal del protagonista, per a assistir al soterrament de la mare; l'estada d'una setmana a la casa on abans hi havia estat l'hostal que ella regentava– amb les constants retrospeccions a la infantesa del narrador, la joventut, els estudis a la Facultat de Medicina de València, els enamoraments, el trasllat a la Universitat de Catània (a Sicília), la vida allà i, sobretot, la irrupció de Fiorella en la seua vida, com una llum que conjura el costat més tenebrós de la realitat.

Un protagonista entre dos mons

La veu en primera persona i la forma de dietari, doncs, permeten a l'autor construir una psicologia tremendament rica, que és narrada en el contingut i en la forma de la prosa. De retruc, l'autor fa un retrat precís de dos espais sobre els quals pivota la vida del personatge principal: el món trist i covard de la postguerra i la

Transició a València i el món sòrdid, perillós i alhora excitant de la Sicília dels anys setanta i huitanta. Les misèries del món universitari, tant en el sistema espanyol com en l'italià, hi són descrites amb una lucidesa despullada de pietat.

*Vindrà la mort i tindrà
els teus ulls ens convida
a afrontar les veritats
llargament silenciades
i a reflexionar sobre el
poder guaridor de la
mirada de l'ésser estimat*

Entre els dos mons sura el protagonista, més supervivent que antiheroi, amb un gran rebost de claudicacions i silencis que donarà per bons sempre que Fiorella torne al seu costat i la mort, la darrera mirada que trobe abans que la llum s'apague definitivament, tinga els seus ulls. Ella, el personatge absent però de tremenda presència que planeja per totes les pàgines, és construïda per una mirada interposada, la d'ell, que remet a tota la tradició literària universal –no debades el títol, manllevat a Cesare Pavese, la interpel·la– per a definir-la. De fet, la intertextualitat literària és una constant al llarg de tota la narració: la prosa sovint concisa, esquerpa del personatge, que queda definit per l'estil que desplega, esdevé poètica, enyoradissa, lírica, quan recorda o invoca l'amor absent. La hipocresia, la grisor i la covardia d'un home sovint

arrossegat pels esdeveniments esdevé color i calidesa quan Fiorella entra en escena. D'aquesta manera, els secrets són revelats, les veritats afrontades, la dignitat, finalment, restaurada: «Saber que he complit, que he fet la faena grossa, la que importava de veritat, m'aporta el punt de valentia que sempre m'ha faltat. Més val tard que mai» (p. 208).

Amb un estil insòlit, introspectiu, que obri la porta a l'interior d'un personatge aparentment anodí però que esdevé caixa de ressonàncies literàries i es redimeix a si mateix a mesura que la sinceritat i la lucidesa prenen possessió del seu escrit, *Vindrà la mort i tindrà els teus ulls* ens convida a afrontar les veritats llargament silenciades i a reflexionar sobre el poder guaridor de la mirada de l'ésser estimat, malgrat tot.

Una Sherlock Holmes de metre i mig

Un matí de tardor assolellat, els veïns de València es desperten amb una notícia terrible: l'escultura gegantina de Gulliver ha desaparegut del parc instal·lat al llit del Túria. Ningú s'explica com una estructura de vora setanta metres de llarg s'ha pogut esvaïr en el no-res sense deixar cap rastre. De fet, la policia es troba desconcertada i, per això, decideix recórrer a la millor investigadora a l'abast. Amb metre i mig d'alçada i dotze anys d'edat, Loly Ferrer és la ment més sagaç del barri i la millor detectiva de la ciutat.

Un cas a l'altura de Loly Ferrer

No és la primera vegada que les autoritats recorren als serveis de la brillant jove, fervent lectora de les aventures de Sherlock Holmes. Acompanyada del seu cronista digital i fidel escuder, Raimon Waterman, Loly ha aconseguit resoldre desenes de casos impossibles en els darrers anys. Si ella és a prop, el culpable no té cap possibilitat d'eixir-se'n amb la seua.

Aquesta vegada, però, el problema és molt més complicat del que sembla a primera vista. Per a desentranyar el misteri que envolta la desaparició de Gulliver, la jove detectiva i el seu amic hauran de deixar de banda els seus prejudicis i aprendre a mirar amb uns altres ulls.

Ciència i màgia es donen la mà

N'Àgatha de les Crystal·lines, l'anciana veïna de Loly, serà l'encarregada d'obrir-los les portes d'un món totalment desconegut per als joves investigadors i els demostrarà que, sovint, la màgia i la ciència van lligades de manera indissoluble. Així, descobriran el paper que ha exercit

n'Àgatha en tot aquest embolic i començaran una carrera contrarellotge per a salvar València de la destrucció absoluta. El destí de la ciutat està en les seues mans, però no podríem trobar ningú millor per a salvar la metròpoli de la tragèdia.

Amb *Loly Ferrer i l'enigma Gulliver*, Vicent Dasí ens proposa una aventura divertida i molt intensa, amb girs argumentals dignes de les millors històries de Sherlock Holmes. Les peripècies de la investigadora aficionada mantindran fàcilment els lectors més joves enganxats al relat: cada pàgina és una nova pista i, cada capítol, un nou perill per descobrir.

«Aquesta història de detectius funciona com a novel·la digna de les millors sagues de màgia i també com a guia d'una València que ens passa sovint desapercebuda»

Tanmateix, l'ingredient que aconsegueix que aquesta novel·la assolisca un lloc preminent en la nostra memòria és la combinació de la intriga i el misteri propis dels relats de detectius amb grans dosis de fantasia i d'imaginació. En aquesta història, la màgia és un element imprescindible a l'hora de resoldre la desaparició de Gulliver, i això és un fet que descobrim des de les primeres pàgines del llibre.

Una València diferent

Així, les aventures de Loly Ferrer fan volar la nostra ima-

Loly Ferrer
i l'enigma Gulliver
Vicent Dasí
Bromera, 2017

Mariló Àlvarez ■

ginació i ens endinsen en la València més misteriosa, sovint desconeguda fins i tot per als seus residents. Seguint les passes de la jove investigadora i els seus amics, recorrerem un dels barris més emblemàtics de la ciutat, Nou Moles, i entreveurem alguns dels seus secrets millor amagats. Perquè *Loly Ferrer i l'enigma Gulliver* no només funciona com una història de detectius o com una novel·la digna de les millors sagues de màgia. També ho fa com una guia de la València oculta que, moltes vegades, passa injustament desapercebuda.

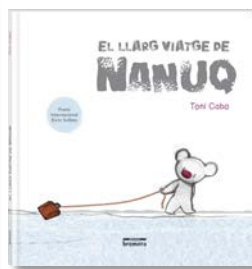
Per això, no perdem l'esperança que Loly, Raimon i n'Àgatha ens visiten en noves aventures que ens facen gaudir del nostre costat més fantasiós i aventurer. Mentrestant, mantindrem els ulls ben oberts per a seguir-los la pista. Potser ens hem creuat amb la menuda Ferrer a la ciutat sense adonar-nos-en...

Al caliu dels àlbums il·lustrats

L'interrogant gegant
Eulàlia Canal
Sebastià Serra
Bromera, 2017

El llarg viatge de Nanuq
Toni Cabo
Bromera, 2017

Els fantasmes no toquen a la porta
Eulàlia Canal
Rocio Bonilla
Bromera, 2016

Il·lustració: Sebastià Serra

Cal fer memòria de les bones notícies, i el Premi de la Crítica Serra d'Or que recentment va rebre *Els fantasmes no toquen a la porta*, d'Eulàlia Canal i Rocio Bonilla, un guardó que commemora les obres més destacades de la literatura infantil i juvenil, sense dubte, ho és. Aquest àlbum il·lustrat presenta una història d'amistat entre animals que conviuen plegats en un món idíl·lic i ho fa mitjançant el text de Canal farcit de bon humor i poesia però al mateix temps amb un llenguatge planer que es combina amb l'aquarel·la i el llapis inconfusible

de les il·lustracions de Bonilla. La bona sintonia que hi ha entre escriptora i il·lustradora s'evidencia només observar la facilitat a l'hora de suggerir tot un univers màgic a partir d'un senzill episodi de gelosia entre un ós, una marmota i un ànec amb la presentació d'una estructura circular per a demostrar, finalment, que el fet més important és saber que, malgrat els conflictes quotidians, afortunadament la vida continua endavant.

Creixement personal i amor per la natura

I, com que de premis va la cosa, no hi havia millor manera d'entrar en la tardor que amb l'esperada publicació del I Premi Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat, una categoria que, per primera vegada, s'afegia a la convocatòria dels Premis Ciutat d'Alzira. *El llarg viatge de Nanuq* de Toni Cabo és, doncs, el projecte guanyador d'aquesta primera crida, un àlbum sobre Nanuq, nom que en la llengua dels inuits vol dir 'ós polar', i que en aquest relat esdevé una criatura menuda que, sense desitjar-ho ni esperar-ho, es queda sola davant la immensitat d'un horitzó fred i blanc. Aquest és, en essència, un conte que promou l'adquisició de valors i amb un èmfasi especial en el respecte a la natura. D'altra banda, convé assenyalar que la trajectò-

ria professional de Cabo s'inicia en els anys huitanta amb el famós personatge de la Georgina en la revista *Camacuc*. Des d'aleshores s'ha dedicat també a la il·lustració de llibres de text i de narrativa infantil i juvenil. Aquest reconeixement, per tant, no fa més que consolidar el seu nom com un dels referents del panorama de la il·lustració infantil valenciana.

Un conte contra la guerra

Altrament, amb l'adveniment del mes de novembre arriba també el llançament de l'àlbum il·lustrat *L'interrogant gegant*, un conte escrit també per Eulàlia Canal amb les il·lustracions coloristes i desimboltes de Sebastià Serra. Aquesta és una història tendra que amaga un missatge antibel·licista adreçat directament als més menuts, que s'identifiquen amb Arlet, Lluç i Ibai, els germans protagonistes que passen animats per la muntanya fins que, de sobte, els sorprén un avió volant en ziga-zaga, que acaba estavellant-se. Ells, però, no saben que aquest accident l'ha provocat un signe d'interrogació gegant marcat a la neu, i el que tampoc imaginaven és que justament això els ha salvat la vida. És captivador com, casualment, aquests àlbums il·lustrats presenten tots tres paisatges nevats com a escenari principal de l'acció i esdevenen així, de sobte, un remei deliciós per a protegir-nos i resguardar-nos del fred. Ben segur que llibres com aquests faran de la lectura l'escalfor necessària per a les glaçades nits d'hivern.

Il·lustració: Rocio Bonilla

Il·lustració: Toni Cabo

XXIX Premis Literaris Ciutat d'Alzira: una nit d'emocions

Més de 700 persones es van reunir el divendres 10 de novembre per celebrar la XXIX edició dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira, una cita que, any rere any, reuneix representants del món de la cultura, la política, l'educació i les lletres valencianes en una nit dedicada a la literatura en la nostra llengua. Nelo Gómez va ser l'encarregat de conduir aquesta divertida gala, que va estar amenitzada pel grup musical Barbaritats i en la qual les obres presentades aspiraven a una dotació global de 72.000 euros.

L'escriptor Vicent Borràs és el guanyador del XXIX Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira amb *Què saps de Vidal Palau?*, un relat sobre la identitat i la personalitat dels personatges, però també de les col·lectivitats.

El XXIII Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General ha sigut per a *L'imperi de les dades*, de Xavier Duran, una obra que pretén conscienciar-nos dels avantatges i dels perills de la societat de la informació, mentre que Ramon Ramon ha sigut distingit amb el XIX Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta per *Llum a l'atzucac*, un dietari intens i colpidor que aborda l'angoixa de l'home contemporani.

Josep Ballester és el guanyador del XII Premi de Poesia Ibn Jafadja per *A la intempèrie*, un poemari que perfila cartografies personals per a protegir-les de l'oblit. El XII Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca ha sigut enguany per a Pepa Juan per *Acompanya'm en la nit*, un relat sobre els secrets i les obsessions,

però també sobre la comprensió entre les persones i l'esperança.

Per la seua banda, Leandro Sagristà ha rebut el XXII Premi Fundació Bancaixa de Narrativa Juvenil per *El misteri de la Casa Folch*, una intriga molt ben construïda que recrea amb gran encert motius literaris com la casa encantada o la colla de joves investigadors, amb referències al passat recent.

D'altra banda, Ximo Cerdà ha guanyat el XXII Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre amb *Un mocador de pirata*, que aborda un tema delicat, com és el del càncer, des de l'humor i la desimboltura. Per últim, el II Premi Internacional Enric Solbes d'Àlbum Il·lustrat Consorci Ribera i Valldigna ha sigut declarat desert i acumularà la dotació per a l'edició de 2018.

Nelo Gómez va conduir la gala amb agilitat i humor simulant que era la primera emissió de la nova televisió pública valenciana.

Escriptors, representants polítics i altres personalitats del món de la cultura i el llibre van assistir a la gala dels Ciutat d'Alzira.

Més de set-centes persones es van reunir de nou a Alzira per a gaudir d'una vetllada literària que el 2018 celebrarà la 30a edició.

Els set guanyadors de la nit, que veuran publicades les seues obres a la primavera, van posar amb el trofeu dissenyat per Manuel Boix.

Premi València de Narrativa
Alfons el Magnànim

El mal que m'habita **Pasqual Alapont**

Col·l. «L'Eclèctica», 181
192 pàg. Bromera, 2017

Laura deixa el seu treball de psicòloga després que una de les seues pacients es suïcide. Poc temps després d'agafar la baixa, reapareix en la seua vida Víctor, el seu exmarit, qui li demana que ajude el seu cosí Daniel, el qual pateix episodis psicòtics sense que en sàpien la causa. D'aquesta manera, la protagonista s'endinsa en aquest problema decidida a trobar el causant de la malaltia de Daniel. Laura serà l'encarregada de traure a la llum els secrets més profunds de la seua ment, i descobrirà el passat obscur que envolta la família de l'exmarit, que l'abocarà a viure un mal desconegut que habitava en aquesta.

Aquesta nova novel·la de Pasqual Alapont, guanyadora del Premi València de Narrativa Alfons el Magnànim, es tracta d'«un excel·lent thriller psicològic amb diàleg àgil», segons va destacar el jurat que la va escollir.

Amb una trama pròpia dels *thrillers* més famosos de la història de la literatura i la versemblança dels personatges, l'autor enganxarà els lectors des de la primera pàgina fins a l'última. Una sèrie de reflexions interiors faran descobrir al lector quin és el mal que habita dins de cadascun dels misteriosos protagonistes d'aquesta trama.

Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi

Entretindre i no tindre **Roberto García**

Col·l. «Bromera Teatre», 65
88 pàg. Bromera, 2017

Entretindre i no tindre, de Roberto García, XLII Premi de Teatre Ciutat d'Alcoi, ens proposa analitzar la nostra societat amb l'humor més àcid com a eina. En aquesta obra, el contrast exerceix un paper central des de la primera escena, contraposant dues línies narratives ben diferenciades que evolucionen en paral·lel. D'una banda, Home es vesteix al llit mentre reflexiona sobre la vida. De l'altra, Xica es veu abocada a passar per tota classe de situacions cada vegada més estrambòtiques, portada per la necessitat. Així, el text confronta constantment el que perseguim en la vida amb allò que aconseguim.

Mitjançant les experiències de Xica, examinem de ben a prop l'art, les relacions amoroses i la tecnologia que ho amera tot. Aquesta actua més com una distracció que trivialitza els nostres problemes que com un mecanisme per a aconseguir pensar lliurement, fora de convencionalismes.

Es tracta d'una escriptura plena de realisme, amb un sentit de l'humor corrosiu que matisa les situacions més dures, i on l'autor fa gala de la seua maduresa creativa, després de llaurar-se una trajectòria reconeguda amb guardons com el Premi de Teatre Palanca i Roca o el Premi Abril de la Professió Teatral Valenciana.

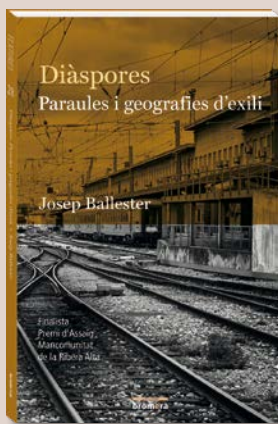
Escriu-me: l'art de narrar **Autors diversos**

Col·l. «Didàctiques», 6
160 pàg. Bromera, 2017

De la mà de Francesc Gisbert, coordinador d'aquest llibre col·lectiu, descobrirem tècniques i consells per a convertir-nos en experts a l'hora de contar històries, tant de forma oral com escrita. Així, un grup de reconeguts autors i autores constituït per Silvestre Vilaplana, Anna Ballester, Dani Miquel, Almudena Francés, Rosanna Espinós, Daniel Climent i el mateix Francesc Gisbert posa el seu granet d'arena per a ensenyar-nos els seus millors secrets i trucs. D'aquesta manera, aprendrem a escriure històries i a contar contes, a divertir-nos amb la poesia, a dramatitzar els nostres relats preferits i a descobrir la relació entre música, ciència i literatura.

Tanmateix, *Escriu-me* és molt més que això. L'obra es pot utilitzar també com un manual de referència i una guia amb suggeriments per a dinamitzar la lectura a les aules i a les cases, especialment entre els lectors més joves. Programes de contacontes, rutes literàries... i moltes més tècniques i recursos per a animar-los a llegir i també a escriure.

Es tracta, doncs, d'una obra que ajuda a desenvolupar la imaginació i la creativitat. Un llibre perfecte per a treballar a classe o en tallers de foment de la lectura, i molt recomanable per a gaudir-lo en família.

Finalista del Premi d'Assaig
Mancomunitat de la Ribera Alta

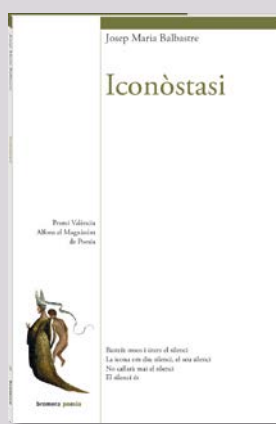
Diàspores. Paraules i geografies d'exili

Josep Ballester

Col·l. «Textures», 28
200 pàg. Bromera, 2017

Diàspores. Paraules i geografies d'exili és un recull de les vides de diversos creadors que van haver d'exiliar-se dels seus països o continuar la seua producció en la clandestinitat. Vivències d'artistes d'arreu del món que van lluitar per seguir fent la seua faena d'escriptors, pintors, directors de cinema o fotògrafs. L'autor fa un repàs de diversos personatges que han sentit l'alé de la persecució al llarg de la història de la humanitat, des de Sigmund Freud fins a Vicente Blasco Ibáñez, passant per John Huston. També recorda tot tipus de personalitats que van resistir davant el poder, com Joan Baptista Basset durant la Guerra de Successió.

Amb aquesta obra, Josep Ballester –finalista del Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta– fa una crida contra la desmemòria i explica, amb una forta contextualització històrica, les velles històries de persecucions del poder cap als dissidents ideològics. Unes persecucions que van existir i existeixen en l'actualitat i que l'autor recorda amb un to pròxim als lectors, que els farà viure en la pròpia pell el desterrament dels protagonistes. Un viatge literari on l'autor refresca la memòria als lectors i obri una porta a l'esperança per a posar fi a la desmemòria que viu la societat actual.

Premi València de Poesia Alfons el Magnànim

Iconòstasi

Josep Maria Balbastre

Col·l. «Bromera Poesia», 124
72 pàg. Bromera, 2017

Iconòstasi proposa un viatge amb referències bíbliques que pren com a punt de partida les icones bizantines. Aquesta inspiració s'evidencia en les al·lusions als colors i als personatges, però també en l'exuberància verbal i estilística del poemari. Una col·lecció eclèctica de citacions acompanya els versos. Textos d'autors canònics hi conviuen amb citacions de cançons famoses.

Aquesta varietat està present també en la tècnica. Hi ha poemes llargs, poemes breus i prosas poètiques. El poeta juga amb diversos ritmes, des de repeticions que recorden l'oralitat de cançons infantils fins a elaboracions que submergeixen els lectors en una successió veloç d'idees que reclama més d'una lectura.

Balbastre fa desfil·lar per les pàgines del llibre tot un seguit de personatges: l'emissari, l'esclava, la mare i, sobretot, el pintor o l'artesà que crea les icones. Parla així sobre la societat actual, l'exili, la vellesa, les guerres o la mateixa pràctica artística i literària. No obstat això, *Iconòstasi* és, en essència, una reflexió sobre l'origen i el final, un trajecte entre la Gènesi i l'Apocalipsi.

Amb *Iconòstasi*, aquest poeta de llarga i reconeguda trajectòria ha obtingut el Premi València de Poesia 2017, convocat per la Institució Alfons el Magnànim.

Premi València Nova de Poesia
Alfons el Magnànim

Blanc breu

M. Carme Rafecas

Col·l. «Bromera Poesia», 125
56 pàg. Bromera, 2017

Blanc breu és un poemari de recerques. D'una banda, la poeta busca la seua pròpia identitat a través d'uns versos que parlen de la quotidianitat, els sentiments i la natura, però que fan també crítica social. M. Carme Rafecas es mostra interessada per conceptes com el viatge, la veritat, la mentida i el silenci. En el llibre subjau una sensació de pèrdua i de desorientació que augmenta a mesura que ens hi endinsem.

L'autora genera un ritme que convida a seguir llegint, fent la impressió que la seua poesia va gotejant a poc a poc, com destil·lada.

Tot i utilitzar un vocabulari clar, els poemes mantenen un cert misteri que possibilita múltiples lectures i interpretacions. El llibre es mou contínuament entre allò experiencial i allò social, la qual cosa ens fa passar, per exemple, de la guerra de Síria a l'esfera més íntima, personal i amorosa. Els elements paisatgístics com la mar, l'arena, les ruïnes o la ciutat són escenaris recurrents al llarg dels versos de Rafecas. Es creen d'aquesta manera imatges suggeridores capaces de connectar amb les vivències de qui llig.

Amb *Blanc breu* aquesta jove escriptora nascuda l'any 1987, que a més a més és educadora social, ha sigut guardonada amb el Premi València Nova Alfons el Magnànim de Poesia 2017.

Premi Vila de Teulada

Ànimes negres

Leandro Sagristà

Col·l. «Esguard», 25

200 pàg. Bromera, 2017

Els secrets de família sempre acaben eixint a la llum, per molts anys que romanguen amagats. David ho descobrirà prompte, arran de la sospitosa mort del seu avi Ricard durant un robatori a casa. Encara que el jove només coneixia l'ancià des de feia quatre anys –ja que aquest havia passat les últimes dècades exiliat a França–, ambdós estaven molt units. Per això, i decidit a trobar la veritat, David reclutarà el Moli, el millor amic del seu avi, perquè l'ajude a esclarir els fets.

Però en aquesta història res no és el que sembla, i la investigació obrirà la caixa de Pandora dels secrets familiars en revelar l'autèntic passat de Ricard, molt diferent del que el seu nét coneixia. És possible que el seu avi haja estat assassinat?

D'aquesta manera, Leandro Sagristà ens transporta a la Catalunya de 1920, una època convulsa i marcada per la violència. L'autor ens ofereix un viatge apassionant que transcorre entre dues ciutats: la Barcelona del pistolerisme i la de la Transició. Seixanta anys separen aquests dos moments històrics. Tanmateix, la novel·la estableix una sèrie de paral·lelismes que ens conviden a reflexionar sobre la nostra història més recent i tràgica.

+10

Èric i la Princesa dels Gels

Juane Gumbau

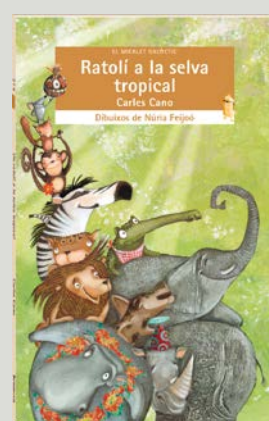
Col·l. «El Micalet Galàctic», 217

160 pàg. Bromera, 2017

Els habitants del poble de Viladolcesa fa una dècada que viuen en una atmosfera sense alegria. El color de la vida es va anar apagant a poc a poc fins a deixar-ho tot gris. Però un dia, Èric, un xiquet molt intrèpid, descobreix unes antiguitats que faran emprendre un llarg camí. El protagonista de la història està decidit a trobar la causa d'aquesta tristor sense fi que envaeix el seu món, encara que això implique enfrontar-se al repte més perillós de la seua vida. La seua germana Caterina i el seu iaio Fermí l'acompanyaran en la recerca de la Princesa dels Gels, qui, segons els indiquen les velles contalles populars, els ajudarà a tornar a la normalitat el seu poble.

Aquesta és la història que trobarem en el nou volum de la sèrie roja d'«El Micalet Galàctic», *Èric i la Princesa dels Gels*. En aquesta aventura infantil per a lectors a partir de 10 anys, el text de Juane Gumbau es complementa amb les il·lustracions de Jesús Huquet.

El resultat és un relat on els protagonistes descobriran que el desig de viure amb alegria és més fort del que pensen i els ajudarà a superar tots els obstacles que se'ls presenten al llarg del camí a la recerca de la Princesa dels Gels, per a tornar la felicitat al seu poble.

+8

Ratolí a la selva tropical

Carles Cano

Col·l. «El Micalet Galàctic», 214

72 pàg. Bromera, 2017

Ratolí a la selva tropical és una història molt divertida i un pèl esbojarrada que, de la mà del seu diminut protagonista, ens endinsa en un món on els animals salvatges conviuen en pau i harmonia. Bé, no sempre: sovint hi ha discussions, malentesos i imprevistos. Tanmateix, Ratolí sempre troba la millor solució (i també la més divertida) a aquests problemes. Tant si es tracta de recuperar una pilota perduda com de salvar una festa passada per aigua o evitar una guerra entre rinoceronts i hipopòtams, podem confiar que Ratolí aconseguirà que col·laboren i posen el millor de cadascú al servei dels altres. No debades és l'animal més espavilat de tota la selva!

Carles Cano és un dels autors valencians de llibres infantils més populars i un dels contacontes més destacats en la nostra llengua. Per la tasca com a escriptor ha rebut premis com el Lazarillo, el Vicent Silvestre de Narrativa Infantil o el Samaruc.

En Bromera ha publicat *Contes rosegats*, *La màquina dels contes*, *Llegendes del Sol i de la Lluna*, *Les aventures de Potaconill*, *La festa monstruosa*, *Poemes sense diminutius*, *La gallina que pogué regnar*, *29 poemes per al dia i un per a la nit*, *La princesa Totpamí* i *El desbaratat conte dels fesols màgics*.

El més i el menys

Erri De Luca

Col·l. «L'Eclèctica», 278
184 pàg. Bromera, 2017

L'homenatge

Andrea Camilleri

Col·l. «L'Eclèctica», 280
56 pàg. Bromera, 2017

En un país tan polièdric com Itàlia, dues veus s'erigeixen com a paradigma indiscutible de la seua literatura. Dues veus complementàries, una d'hiperrealista

i l'altra d'hiperbòlica, una d'arrelada a l'empirisme i l'altra de simbòlica, que ens apropen al seu país. Les dues novetats d'Erri De Luca i d'Andrea Camilleri així ho confirmen, com també palesen el compromís de Bromera amb aquests dos mestres de la narrativa italiana actual.

El catàleg de l'editorial acull ja bona part de la bibliografia de l'autor Erri De Luca. Una literatura marcada per un món interior ple d'imatges, de lirisme, que es torna paraula amb una prosa carregada de sentit. Així és també *El més i el menys*, un recull de relats entre la narrativa i l'assaig que condensa tot el seu univers, tant personal com literari. Guardonada amb el Premi del Llibre Europeu, acull molts dels temes que marquen la seua literatura i permet al lector apropar-se tant a les seues vivències i a la seua personalitat –des de la Nàpols de la infantesa fins al seu compromís polític i social, passant per la soledat segurament buscada, la seua estima pels llibres o les reflexions sobre la guerra–, com també als records d'altres als qui cedeix la paraula en alguns relats.

Els lectors fidels reconeixeran el millor del seu estil i els nouvinguts trobaran un exemple excel·lent del seu treball.

L'homenatge és també una mostra del millor Camilleri. Escrita originalment en dialecte sicilià (o més bé en el seu dialecte, el que magistralment inventa en els seus llibres) i ambientada a Vigata, la ciutat imaginada per l'autor per al seu univers literari, destil·la una ironia de vegades hilarant que sedueix el lector tan bon punt comença a llegir. Amb una història aparentment senzilla com és la de retre homenatge a una persona posant el seu nom a un carrer, ens parla de venjança, sensualitat, picaresca, hipocresia, ingenuïtat, oportunisme... i de la construcció de la identitat pròpia. L'obra conclou amb un interessant epíleg del també escriptor Juli Alandes on reflexiona sobre la mestria de l'autor i sobre el repte de transvasar el seu món a la nostra llengua.

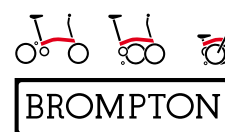
Bromera ens torna a obrir les portes al bo i millor de la literatura en italià de la mà de De Luca i Camilleri. Una nova oportunitat de gaudir de la *gioia di leggere*.

BRbikes

bicicletes urbanes i elèctriques

Alcalde Reig, 5 (Antic Regne de València) 46006 València
Tel. **963 819 047** • **www.brbikes.es**

**APUNTA'T A LA SALUT
I LA SOSTENIBILITAT**

EL RETROVISOR

Gulliver sense edat

Enguany es compleixen 350 anys del naixement de Jonathan Swift, el pare de Lemuel Gulliver, el protagonista d'una de les obres més populars, reeditades i versionades de la història de la literatura. Se n'han fet pel·lícules, serials radiofònics, còmics i infinites publicacions. I a València tenim fins i tot un parc, amb el famós capità i metge naval estirat en terra i solcat d'escales i tobogans, presoner dels xiquets i les xiquetes, que ací són els indiscutibles habitants del país de Lil·liput.

La novel·la, no obstant això, no va ser concebuda inicialment per al públic infantil, sinó com una sàtira política, una caricatura corrosiva i ferotge de l'Anglaterra del segle XVIII, carregada de mordaces atacs a la condició humana, convenientment inserits entre les pàgines d'un relat d'aventures d'allò més entretingut i fruit d'una imaginació desbordada. Per això el seu èxit brutal.

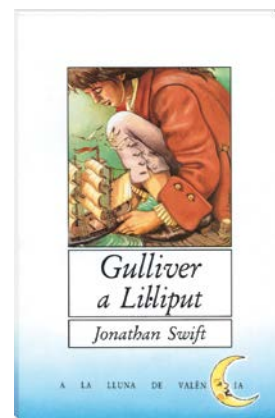
Swift tenia 58 anys, molta vida viscuda i molts pamflets polèmics redactats quan va acabar la seua obra mestra, l'única per la qual va cobrar (unes 200 lliures). Quan l'editor anglès Benjamin Motte va rebre el manuscrit, va saber a l'instant que estava davant d'un *best-seller*, i temorós que es feren còpies pirata, el va publicar a tota velocitat. Un altre tipus de por, la de ser demanat, el va fer desfer-se dels passatges

més escatològics del text i publicar-lo de forma anònima, com tota l'obra de Swift. Era octubre de 1726. En menys d'una setmana, *Viatges a diverses nacions remotes del món*, pel capità Lemuel Gulliver s'havia esgotat.

Gulliver a Lil·liput narra el primer, el més conegut i amé dels quatre periples a aquests països estranys i inexplorats. Els lil·liputencs són gent diminuta, per als quals Gulliver és un gegant, un presoner que s'ho mira tot amb ingènua curiositat, mentre va guanyant-se la confiança i el favor del rei. També es guanyarà l'odi etern de la reina, en sufocar un incendi al palau orinant. Un dels moments més genials és l'explicació de com la manera de trencar l'ou, o bé per l'extrem gros o pel prim, ha convertit en enemics seculars els regnes veïns de Lil·liput i Blefuscu. En assabentar-se de la cruel mort que l'espera a Lil·liput, Gulliver aconsegueix escapar-se, no sense declarar abans el seu rebuig cap a la classe política i els governants en general.

Swift es considerava un misantrop, un home que odiava la humanitat. Aquest menyspreu va fent-se més explícit i amarg a mesura que avancen els viatges i Gulliver visita Brobdingnag, Laputa i arriba finalment a l'illa dels Houyhnhnms, els cavalls que són servits per yahoos, homes bruts i depravats, compendi de tots els vicis imaginables.

Gulliver a Lil·liput
Jonathan Swift
Trad. Víctor Oroval
Bromera, 1991

Jonathan Swift (Dublín, 1667-1745) és l'autor del clàssic universal *Els viatges de Gulliver*. Nascut de mare anglesa i pare irlandès, va ser degà de la catedral de Dublín, assagista, poeta, periodista polític dels *tories* (conservadors) i pamfletista irreverent. Mestre de la sàtira, crític brillant i despietat del món que va conèixer, va influir notablement en l'obra de George Orwell i Aldous Huxley.

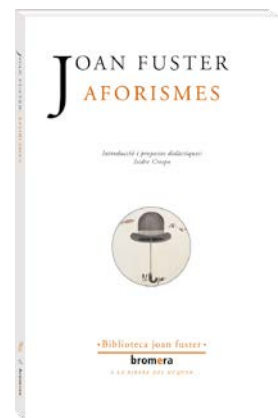
Eva Terol Trenzano ■

Bromera ha publicat també altres adaptacions d'aquesta obra, que no ha deixat mai de reeditar-se i sembla immune al pas del temps, entre les quals, *Els viatges de Gulliver*, dins de la col·lecció «El Micalet Galàctic» –a partir de 8 anys–, i *El viatge de Gulliver a Lil·liput*, dins de la col·lecció «Miniclàssics» per a primers lectors.

Il·lustració: Joan Arocas

EL RETRO VISOR

Aforismes

Joan Fuster

Introducció i propostes
didàctiques d'Isidre Crespó
Bromera, 2000

Aforismes de Fuster: píndoles d'enginy sense caducitat

Joan Fuster (Sueca, 1922-1992) ha sigut clau com a escriptor i intel·lectual compromès amb el seu país i el seu temps. De la seua prolífica obra, destaca l'assaig polític *Nosaltres els valencians* (1962), tot un revulsiu en la societat valenciana del moment.

Júlia Esteve ■

El vint-i-cinqué aniversari de la mort de Joan Fuster, commemorat durant el 2017, ha sigut un any carregat de reedicions, conferències, antologies, monogràfics de revistes literàries, llibres col·lectius d'homenatge, exposicions i publicacions divulgatives i acadèmiques relacionades amb l'assagista suecà. També ha implicat la inauguració de l'Espai Joan Fuster, un equipament cultural a Sueca amb un centre de documentació, un museu dedicat a l'escriptor i una aula didàctica amb tallers per a Primària, Secundària i Batxillerat. És obvi que l'escriptor suecà no deixa de despertar interès. Ni ell, ni la seua obra, bona part de la qual està recollida en la col·lecció «Els Nostres Autors» de Bromera, concretament en la «Biblioteca Joan Fuster», que reuneix ja catorze obres seues. Dues d'aquestes, *Ser Joan Fuster* i *Aforismes*, són completes antologies que esdevenen una porta d'entrada perfecta per a fer-se una idea global del pensament i l'escriptura fusterians.

La literatura aforística

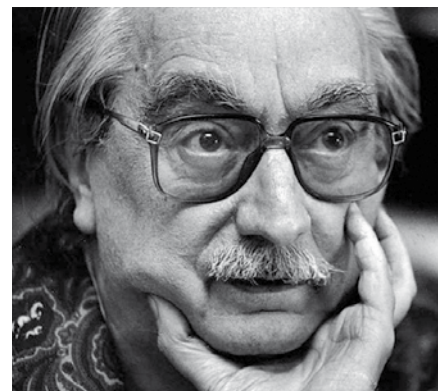
El concepte d'aforisme va íntimament lligat a la figura de Joan Fuster i a la seua manera de fer literatura. Sens dubte, és un gènere assagístic que, lluny d'haver per-

dut actualitat, està més vigent que mai amb l'auge de les xarxes socials. I és que, sorprenentment, els aforismes fusterians s'ajusten a formats novíssims que ni tan sols s'imaginaven en el moment en què aquests contundents microtextos van ser escrits. De fet, un bon grapat podrien ser piulats a Twitter o formar part d'una imatge compartida a Facebook o a Instagram i resultar tan provocadors, suggeridors i actuals com la primera vegada que van ser publicats en paper.

La brevetat, l'agudesia, la contundència que desprenen els aforismes els converteixen en eines perfectes per a acostar l'obra de Fuster a les noves generacions. «Un bon llibre sempre és una provocació», «Forma part d'una bona educació saber en quines ocasions cal ser maleducats», «Els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc no supleix els llibres» i «Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres» són alguns exemples famosíssims d'aforismes fusterians que no han perdut gens d'actualitat i que poden captivar lectors de qualsevol edat i ser la guspira que desencadene reflexions pròpies, un nou article d'opinió o un debat entre alumnes. Amb introducció i propostes didàctiques d'Isidre Crespó, l'antologia publicada per Bromera

reuneix aforismes de procedència ben diversa, des dels aïllats fins a aquells localitzats al mig de textos de tota mena, especialment dins dels assajos literaris de l'escriptor suecà. A més, estan presentats cronològicament per tal que els lectors puguin resseguir l'evolució i les preocupacions del mestre a través d'aquestes càpsules de doctrina que tracten tota mena de temes humans des d'una perspectiva sincera, provocadora i divertida.

Més enllà de qualsevol aniversari, no hi ha dubte que Fuster està d'actualitat. La seua vigència, però, dependrà en bona part dels seus lectors futurs. I en aquest sentit, no hem d'oblidar que tenim un paper clau els educadors, les institucions i els editors del present.

«Llibretat»

El segon Premi Llegir 2016 –dotat amb 300 euros per la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura– ha estat per a l'article «Llibretat», de l'escriptor, mestre i psicopedagog Dídac Botella i Mestres. El text, inèdit, relata com l'experiència quotidiana d'un mestre amb els seus alumnes durant la classe esdevé una engrescadora reflexió sobre la relació existent entre els llibres, la lectura i la llibertat.

Els menuts i les menudes de 2n comencen un nou dia, a l'escola i a la vida. Els més matiners apareixen amb els primers compassos de la música i, a poc a poc, el passadís es converteix en un riu d'animetes que s'endinsen a les aules amb l'alegria perenne dels infants. Una vegada asseguts, Hadil alça la mà amb energia: són ells qui han de començar la classe, no el mestre. Ho saben de fa temps. Poden explicar o preguntar qualsevol cosa: un dubte, un desig, una idea. «Ahir vaig anar al Bioparc i vaig vore elefants!», diu Hadil amb entusiasme. La seua intervenció genera un petit rebombori a l'aula: n'hi ha molts que també hi han estat. Tot seguit, demane a Hadil que explique amb més detall la seua visita i, després d'enumerar un munt d'animals exòtics, afegeix alarmada: «Els animals estan solts i es poden escapar!». De nou, la classe s'esvalota: «És mentida!», «No poden escapar-se!», afirmen molts companys en un to una mica burlesc. Hadil queda un poc cohibida i tracte de defensar-la: «Sembla que es puguin escapar però, realment, no poden... Igual que vosaltres!». L'extrafolaria comparació deixa perplexa la classe. Abdelaziz, però, no s'està de dir allò que pensa: «Nosaltres sí que podem escapar-nos!», diu amb un somriure entremaliat. «De classe, potser, però no

de l'escola!», responc jo creant una mica d'intriga. «I, si esteu tancats a l'escola, sou lliures? Quina paraula més estranya, eh? Llibretat... Què pensem que...». I, quan encara ressona l'eco d'aquest mot per l'aula i el pensament dels infants, ocorre una cosa extraordinària: Aroa, que no diu res mai, alça el braç. Ature el meu soliloqui i li done la paraula: que parle Aroa és molt més important. I, després d'una llarga pausa, la xiqueta aconsegueix vèncer la vergonya i, sense voler-ho, fa una pregunta prodigiosa: «Què és la llibretat?». La classe esclata a riure. «Ha dit llibretat!», exclamen alguns entre xiscles i rialles. Fan broma d'Aroa perquè s'ha equivocat i ha inventat un mot que s'assembla a *llibreta*. Jo, però, he quedat fascinat: em sembla una troballa fantàstica. «Bravo, Aroa! Un 10!», dic en veu alta per descol·locar els alumnes i aturar unes bromes que, sense voler, fan encara més menuda la petita Aroa. Desbordat per l'emoció, escric la paraula a la pissarra en lletres majúscules i demane màxima atenció a la classe. «Aroa acaba de fer un descobriment extraordinari!», declare magnànimament. «Què és una persona lliure?», els pregunte sense esperar cap resposta. Seguidament, tracte d'aproximar-los el concepte de llibertat a partir de paraules una mica més concretes i familiars: pensar, raonar, aprendre, imaginar... «I qui ens ajuda a ser lliures? Qui ens ajuda a pensar, raonar, aprendre...?». Ne-

Dídac Botella i Mestres ■
rea alça la mà: «El mestre!», diu decidida. No puc evitar riure'm. «I si no està el mestre?», dic mentre m'acoste a la pissarra. I, envoltat d'una gran expectació, encercle la paraula LLIBRETAT per la meitat. «Llibre!», diu la classe a l'uníson. Heus ací el gran descobriment d'Aroa: els llibres són la clau per a assolir la llibertat. Tot seguit, demane un fort aplaudiment per a Aroa i la meravellosa paraula que ha inventat. De nou, la classe s'embolica de soroll i alegria; fins i tot, algunes amigues s'alcen i l'abracen. I l'esclat apassionat de l'aula dibuixa, finalment, un petit somriure en els llavis d'Aroa que m'ompli de joia. Riure també els farà lliures.

**Espai elaborat per la
Fundació Bromera per al
Foment de la Lectura.
www.fundaciobromera.org**

-

COOPEREM A **L'ENSENYAMENT** **EN VALENCIÀ.**

Des de Caixa Popular **recolzem i promovem les escoles**
que ensenyen en la nostra llengua i especialment aquelles
de **naturalesa cooperativa.**

Cooperem
amb les persones

-
Contacte
caixapopular.es